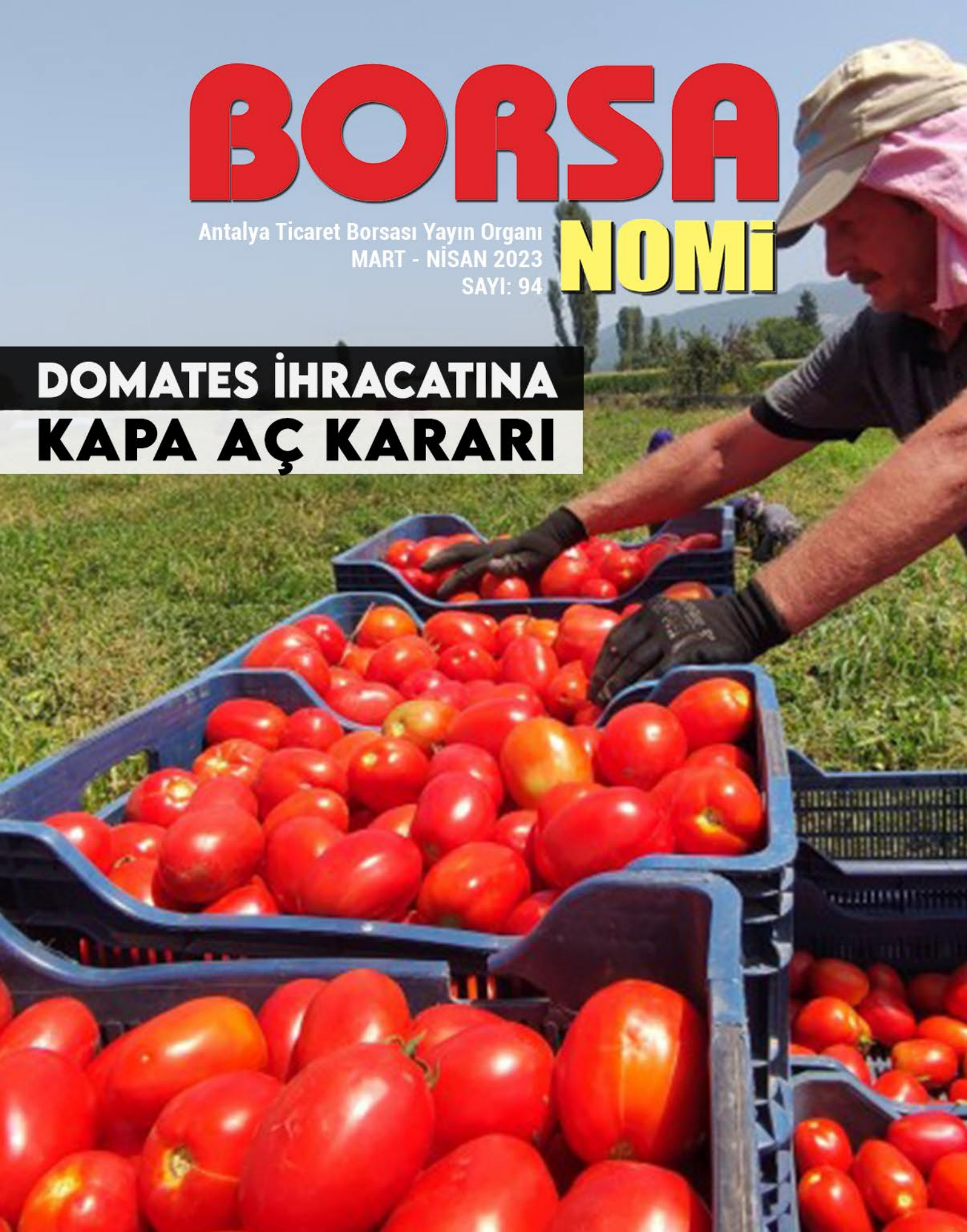

BORSA

Antalya Ticaret Borsası Yayın Organı
MART - NİSAN 2023
SAYI: 94

NOMİ

DOMATES İHRACATINA KAPA AÇ KARARI

İÇİNDEKİLER

ANTALYA TİCARET BORSASI ADINA

İMTİYAZ SAHİBİ
GENEL YAYIN SORUMLUSU

Ali ÇANDIR

Yönetim Kurulu Başkanı

YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ

Tolgahan ALAVANT

Genel Sekreter

EDİTÖR

Vahide YANIK

Basın Danışmanı

YAYIN KURULU

Halil BÜLBÜL

Ragıp GÖK

Selçuk ÇELEBİ

İLETİŞİM

Cumhuriyet Caddesi Borsa İşhanı
Kat: 2-3-4 Muratpaşa / ANTALYA
+90 (242) 241 28 28 - 244 26 71

Fax: +90 (242) 241 11 58

info@antalyaborsa.org.tr

www.antalyaborsa.org.tr

Borsanomi Dergisi'nde yayınlanan yazı ve fotoğrafların imtiyaz sahibi Antalya Ticaret Borsası olup izinsiz kopyalanamaz. Yazarlara ait yazıların sorumluluğu yazarlara aittir.

ATB HEYETİNDEN

5'de

ODA BORSA ZİYARETLERİ

ATB

21'de

MART MECLİSİ TOPLANDI

TARIMDA

29'da

İHRACAT AZALDI

DOMATES

8'de

İHRACATINA KAPA AÇ KARARI

ATB NİSAN AYI

26'da

HAL ENDEKSİ AÇIKLANDI

TARIMI BULUŞTURAN

33'te

HASYURT 26. KEZ KAPILARINI AÇTI

"Milletimiz çiftçidir. Milletin çiftçilikteki çalışma imkanlarını, asri ve iktisadi tedbirlerle en yüksek seviyeye çıkarmalıyız."

K. Atatürk

ALİ ÇANDIR
ATB Yönetim Kurulu Başkanı

Başkandan

Mart ve Nisan ayları Antalya tarım sektörü için hareketli geçti. Aslında birlikte hareket etmenin de güzelliklerini yaşadığımız iki ayı geride bıraktık. Domates üreticisi, Mart ayında ihracat yasağına şokuyla karşılaştı. Tarım ve Orman Bakanlığı, 2 Mart 2023 tarihinde aldığı kararla domates ihracatını, "gıda arz güvenliği ve fiyat istikrarının sağlanması" gerekçesiyle 14 Nisan 2023'e kadar kısıtladı.

Üretici bir yıllık emeğini bir gecede alınan kararla kaybetmekle karşı karşıya kaldı. Bizler de başkanlığını yürüttüğümüz Antalya Tarım Konseyi olarak tarımın tüm paydaşların toplayarak domatese getirilen ihracat yasağının sektöre etkilerini ve doğuracağı sonuçlarını konuştuk. Toplantı sonunda hazırladığımız raporu vakit kaybetmeden Tarım ve Orman Bakanlığı'na ulaştırdık.

Üreticisinden, komisyoncusuna, ihracatçısına tarım sektörün tepkisini dikkate alan Tarım ve Orman Bakanlığı, domates için uygulanan kısıtlamayı kaldırdı. Geri alınan kararla sektörün paydaşları nefes aldı. Yanlış kararın geri alınmasında, birlikte hareket etmenin gücüne inanıyorum. Bu, birlikte hareket edersek neleri başaraabileceğimizin en güzel örneğidir.

Türkiye'nin ilk tarım fuarı Hasyurt Tarım Fuarı'nın 26'ncısını 26-29 Nisan'da gerçekleştirdik. Hasyurt Tarım Fuarı 4 günde yaklaşık 25 bin ziyaretçisiyle dolu dolu geçti. Tarımın gücünü gördüğümüz Fuar'da, binlerce tarım ürününün tanıtımı yapıldı. Portakal ve limon gibi narenciye ürünleri, domates, biber, kavun, salatalık, patlıcan gibi yerli mahsul-lerin yanı sıra bombus arısı ve tarım aletleri sergilendi, ticarete ivme kazandıracak ikili ilişkiler kuruldu, geliştirildi. Üretici ve tüketicilerin de buluşturulduğu Fuar'da yeni markalar, ürün ve teknoloji ve uygulamalar sergilendi.

Antalya'lı çiftçimiz üretim yetenekleriyle dünyaya örnek olabilecek nitelikte. Bu üretimin dünya çapına da duyurulması için Fuarı mutlaka uluslararası alana çıkarmalıyız. Hasyurt Tarım Fuarı da birlikte hareket etme kültürünün en güzel örneği olarak kayıtlara geçti.

Fuarın küllerinden yeniden doğmasına öncülük eden Başta Antalya Büyükşehir Belediyesi, Finike Belediyesi, Antalya Tarım Konseyi, Kumluca Ticaret ve Sanayi Odası, Kumluca Ticaret Borsası ve Finike Ziraat Odası olmak üzere destek veren bir çok kurum ve kuruluşa teşekkür ederim.

ATB HEYETİ BÖLGE ODA BORSALAR İLE BELEDİYELERİ ZİYARET ETTİ

ATB Başkanı Ali Çandır, Meclis Başkanı Erdoğan Ekinci ve yönetim kurulu üyeleriyle bölge oda, borsa başkanları ile belediye başkanlarını ziyaret etti.

ATB Başkanı Ali Çandır, Meclis Başkanı Erdoğan Ekinci ve yönetim kurulu üyeleriyle birlikte batı ve doğu ilçeleriyle Burdur ve Isparta'daki oda ve borsalar ile belediye başkanlarını ziyaret etti.

BATİ İLÇELERİNE ZİYARET

Antalya Ticaret Borsası Başkanı Ali Çandır, Meclis Başkanı Erdoğan Ekinci, Yönetim Kurulu Üyeleri Halil Bülbül, Hüseyin Simav ve Ragıp Gök ile birlikte Kumluca Belediye Başkanı Mustafa Köleoğlu'nu ziyaret etti. Borsa heyeti, Kumluca Ticaret Borsası Başkanı Fatih Durdaş ve Kumluca Ticaret ve Sanayi Odası Başkanı Fahri Özen'le bir araya gelirken, ziyaretlerde kurumlar arası iş birliği konuşuldu. Başkan Ali Çandır, beraberindeki heyetle birlikte Finike Belediye Başkanı Mustafa Geyikçi'yi de ziyaret etti.

DOĞU İLÇELERİNE ZİYARET

ATB Yönetim Kurulu Başkanı Ali Çandır, Meclis Başkanı Erdoğan Ekinci ve Yönetim Kurulu Üyeleri Halil Bülbül, Hüseyin Simav, Ragıp Gök ile birlikte Manavgat Belediye Başkanı Şükrü Sözen ve Manavgat Ticaret ve Sanayi Odası'nı ziyaret etti. Ziyaretlerde, yöresel ürünler ve coğrafi işaretler ile kurumlar arası işbirliği konuşuldu.

Başkan Ali Çandır, beraberindeki heyetle Alanya Belediye Başkanı Adem Murat Yücel'i ziyaret etti. Borsa heyeti daha sonra Alanya Ticaret ve Sanayi Odası Başkanı Eray Erdem'le de bir araya geldi. Deprem felaketinin etkilerinin konuşulduğu ziyaretlerde, işbirliği olanakları gündeme geldi.

ISPARTA ZİYARETLERİ

Antalya Ticaret Borsası Yönetim Kurulu Başkanı Ali Çandır ve Meclis Başkanı Erdoğan Ekinci ile beraberindeki yönetim kurulu üyeleri, Isparta Ticaret Borsası Yönetim Kurulu Başkanı Hüdayi Şahin'i ziyaret etti. Ziyarette Isparta ve Antalya bölgesi tarım ve ticaretinde yaşanan gelişmeler ile ülkemizin yaşadığı büyük deprem afeti ile ilgili konular ele alındı.

Borsa heyeti daha sonra, Isparta Ticaret ve Sanayi Odası Başkanı Metin Çelik ve Isparta Ticaret Borsası Başkanı Hüdayi Şahin'i ziyaret etti. Ziyarette, kurumlar arası işbirliği, yöresel ürünler konuşuldu.

BURDUR ZİYARETLERİ

ATB heyeti Burdur'da da temaslarda bulundu. Burdur Belediye Başkanı Ali Orkun Ercengiz'i ziyaret eden Başkan Ali Çandır, Meclis Başkanı Erdoğan Ekinci ve Yönetim Kurulu Üyeleri daha sonra, Burdur Ticaret ve Sanayi Odası Başkanı Yusuf Keyik ve Burdur Ticaret Borsası Başkanı Ömer Faruk Gündüzalp'i ziyaret etti.

Ziyaretlerde, tarım, ekonomi, deprem ve yöresel ürünler konuşuldu. Başkan Çandır, beraberindeki heyetle birlikte Bucak Ticaret ve Sanayi Odası Başkanı Hasan Yalçın Meçikoğlu'nu da ziyaret etti.

TARIM İHRACATI YÜZ GÜLDÜRDÜ

Antalya'nın 2023 Şubat ayı ihracatı 2022 Şubat ayına göre yüzde 15 artışla 192 milyon dolara, ihracatının yüzde 65'ini oluşturan tarım sektörünün ihracatı ise yüzde 30 artışla 124 milyon dolara ulaştı. Antalya Ticaret Borsası ve Antalya Tarım Konseyi Başkanı Ali Çandır, "Emek veren tüm üretici, tüccar ve ihracatçılarımıza teşekkür ederim" dedi.

Antalya Ticaret Borsası (ATB), Antalya Tarım Konseyi (ATAK) Başkanı Ali Çandır, Antalya'nın Şubat ayı ihracat verilerini değerlendirdi. Antalya'nın 2023 Şubat ayı ihracatı 2022 Şubat ayına göre yüzde 15 artışla 191 milyon 536 bin dolara, ihracatının yüzde 65'ini oluşturan tarım sektörünün ihracatı ise yüzde 29.8 artışla 124 milyon 195 bin dolara ulaştığını kaydeden Ali Çandır, "Emek veren tüm üretici, tüccar ve ihracatçılarımıza teşekkür ederim" dedi.

TARIM İHRACATI SEVİNDİRDİ

Çandır, geçen yılın aynı ayın göre 2023 Şubat ayında Antalya'da toplam ihracat içinde tarımın payının yüzde 8 artarak yüzde 65 olduğunu, sanayinin payının yüzde 2 azalarak yüzde 23 olduğunu, madencilik payının ise 5 azalarak yüzde 12 olduğunu belirtti. Çandır, Antalya'dan Şubat ayında bir önceki yıla göre yüzde 53.5 artışla 87 milyon 874 bin dolarlık yaş meyve ve sebze ihracatı yapıldığını belirtirken, hububat ihracatının bir önceki yıla göre yüzde 25 arttığını ve 4 milyon 382 bin dolarlık hububat ihracatı gerçekleştiğini söyledi.

SÜS BİTKİLERİ ÜZDÜ

2023 Şubat ayında bir önceki yılın aynı ayına göre, yaş meyve sebze ihracatının Türkiye'de yüzde 22.2 artarken, Antalya'da yüzde 53.5 arttığını belirten Çandır, süs bitkileri ve mamulleri ihracatının Antalya'da yüzde 3.5 azaldığına dikkat çekti. Çandır, geçen yıl Şubat ayında 7 milyon 903 bin dolarlık ihracat yapan süs bitkileri ve mamulleri sektörünün 2023 Şubat ayında 7 milyon 626 bin dolarlık ihracat gerçekleştirdiğini kaydetti.

Çandır'ın verdiği bilgiye göre, 2023 Şubat ayında Türkiye'nin yaş meyve sebze ihracatının yüzde 28.3'ü Antalya'dan yapıldı. 2023 Şubat ayında Türkiye'nin süs bitkileri ve mamulleri ihracatının yüzde 47.1'i Antalya'dan yapıldı.

ANTALYA'NIN İHRACAT PERFORMANSI (1000\$)

ANTALYA TİCARET BORSASI

SEKTÖR	01-31 MART			01 OCAK - 31 MART		
	2022	2023	DEĞ.	2022	2023	DEĞ.
I. TARIM	107.394	129.804	%20,9	297.521	354.688	%19,2
Yaş Meyve ve Sebze	60.306	82.139	%36,2	179.010	237.262	%32,5
Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri	3.517	7.099	%101,8	10.849	16.044	%47,9
Süs Bitkileri ve Mam.	7.906	8.082	%2,2	21.747	21.749	%0,0
Diğer	35.665	32.483	-%8,9	85.915	79.633	-%7,3
II. SANAYİ	49.417	52.818	%6,9	126.041	133.011	%5,5
III. MADENCİLİK	36.474	24.537	-%32,7	86.390	70.386	-%18,5
TOPLAM	193.784	207.390	%7,0	510.817	558.956	%9,4

Kaynak: TİM - İhracatçı Firmsların Kanunî Merkezleri Bazında Sektör İhracat Performansı (1000 \$)

ANTALYA'NIN İHRACATINDA SEKTÖRLERİN PAYI

ANTALYA'NIN TARIMSAL İHRACATINDA SEKTÖRLERİN PAYI

*2022'nin gününde tarım ihracatıdır.

DOMATES İHRACATINA KAPA AÇ KARARI

Domatese getirilen ihracat kararına sektör temsilcileri tepki gösterirken, Antalya Tarım Konseyi alınan kararın üretime ve ihracata etkisini değerlendiren raporu Tarım ve Orman Bakanlığı'na sundu, karardan dönülmesini istedi. Bakanlık, domates ihracatına kısıtlama getirilmesine yönelik kararı geri çekti.

Tarım ve Orman Bakanlığı, 2 Mart 2023 tarihinde aldığı kararla domates ihracatını, "gıda arz güvenliği ve fiyat istikrarının sağlanması" gerekçesiyle 14 Nisan 2023'e kadar kısıtladı.

DOMATES İÇİN ACİL TOPLANDILAR

Karar üzerine Antalya Tarım Konseyi (ATAK) Başkanı ve ATB Başkanı Ali Çandır, Konsey üyelerini kararı görüşmek üzere olağanüstü topladı. ATAK'a üye 50 kurum ve kuruluşun temsilcisinin katıldığı toplantıya, ATAK İcra Kurulu Üyeleri ATSO Başkanı Ali Bahar, BAİB Başkanı Ümit Mirza Çavuşoğlu, Ziraat Mühendisleri Odası Başkanı Prof. Dr. Dursun Büyüktaş, Ziraat Odası Başkanı Nazif Alp, Manavgat Ticaret ve Sanayi Odası Başkanı Seydi Tahsin Güngör, Kumluca Ticaret Borsası Başkanı Fatih Durdaş katıldı. Toplantıya ATB Meclis Başkanı Erdoğan Ekinci ile ATB Yönetim Kurulu Üyeleri Cüneyt Doğan, Ragıp Gök de katıldı.

KONSEYİ OLGAN ÜSTÜ TOPLANTIYA ÇAĞIRDI

Domates üretimi ve ihracatının Antalya için öneme dikkat çeken Başkan Çandır, bir gecede alınan ihracat kısıtlaması kararını görüşmek ve sektör paydaşlarının görüş ve önerilerini almak üzere toplantıyı düzenlediklerini kaydetti. Çandır, "Domates ihracatının yasaklanması kararı örtüaltı domates üretiminin yüzde 60'ını karşılayan Antalya için ve üretim yapan diğer illerimiz için yıkım oldu. Antalya Tarım Konseyimizi hemen topladık, tarımla ilgili 50 kurumun temsil edildiği toplantıda aldığımız kararları TOBB vasıtasıyla Tarım ve Orman Bakanlığı'na ulaştıracağız" dedi. Çandır, toplantıya katılanlara tek tek söz verirken, görüş ve öneriler kayda alındı.

ATAK üyeleri, 10 maddede görüş ve önerilerini dile getirirken, yanlış karardan dönülmesini istedi.

ATB Meclis Başkanı Erdoğan Ekinci, "Domateste ihracat durursa bizim için hayat durmuş demektir. Domates tarım ihracatında lokomotifdir" dedi.

ATSO Başkanı Ali Bakan, yasaklarla ticaretin yürütülemeyeceğini söylerken, domatese ihracat kısıtlaması getiren kararın bir an önce kaldırılmasını istedi.

Kumluca Ticaret Borsası Başkanı Fatih Durdaş, Antalya tarımsal ihracatının lokomotifinin domates olduğuna işaret ederken, kısıtlama kararının yanlışlığını vurguladı. Durdaş, kararın pazar kaybına neden olabileceği uyarısında bulunurken, özellikle batı Antalya'da sadece ihracata yönelik domates üreten üreticilerin bulunduğunu belirtti.

Manavgat Ticaret ve Sanayi Odası Başkanı Seydi Tahsin Güngör, kararla üreticinin 2023 sezonunu kar etmeden bitireceği ve pazar kaybı yaşanacağı uyarısında bulundu.

ATB Yönetim Kurulu Üyesi Cüneyt Doğan, domatese getirilen kısıtlamanın hem üretim hem ihracatına etkisini değerlendirirken, alınan yanlış karardan en kısa zamanda dönüleceğine inandığını söyledi.

ÜRETİCİ TEPKİLİ

TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası Antalya Şube Başkanı Prof. Dr. Dursun Büyüktaş, tarımın yap bozla yönetilemeyeceğini belirtirken, bir gecede alınan kararla üreticinin bir yıllık emeğinin heba edilebileceğini kaydetti. Büyüktaş, karardan dönülmesini istedi.

Ziraat Odası Başkanı Nazif Alp, para kazanmaya çiftçi isyan edeceğini söylerken, "Bu yasağın geri çekilmesi lazım. Çiftçiliği yok edecek karar. Karar hemen çekilmeli, yarına kalırsa geç olur" dedi.

DOMATESE BİÇAK SAPLANDI

Demre Ziraat Odası Başkanı İbrahim Oğuz, "Domatesin kalbinin attığı dönemde kalbine bıçak saplandı" dedi. Üreticinin para kazanıp borcunu ödeyebileceği bir dönemde domates ihracatına kısıtlama getirilmesinin kabul edilemez olduğunu söyleyen Oğuz, "İhracat olmazsa üretici borcunu ödeyemez. Bu nedenle kısıtlama zaman kaybetmeden kaldırılmalı" diye konuştu.

Tüccarlar Derneği Başkanı Adem Özyayın, kısıtlama kararıyla Türk domatesinin marka değerini kaybedeceğini söyledi. Kararın bir gecede kaybedildiği, ertesi gün uygulandığına dikkat çeken Özyayın, bu kararlarla bir çok üretici, komisyoncu ve ihracatçının zarara uğradığını vurguladı.

Ali ÇANDIR

BİR DÖNÜMÜN MALİYETİ 50 BİN TL

Kumluca Ziraat Odası Başkanı Hidayet Kökce, selden zarar gören üreticinin bir umutla ektiği domatese getirilen kısıtlamanın üreticiyi olumsuz etkilediğini söyledi.

Bir dönüm domatesin üreticiye maliyetinin 50 bin TL'nin üzerinde olduğuna dikkat çeken Kökce, maliyetlere rağmen üretimden vazgeçmeyen üreticinin alınan kısıtlama kararıyla belinin büküldüğünü ifade etti. Kökce, "Karardan vazgeçilmeli. Üreticiyi daha fazla rezil etmeyin" dedi.

İHRACATÇI TEPKİLİ

İhracatçı Ali Uçak, "40 günlük yasak 40 yıllık pazar kaybına neden olacaktır. Kararın yanlış olduğunu herkes biliyor, yetkililer de bilsin. İhracat durursa üretim sekteye uğrar" dedi.

İhracatta siparişin gönderilmemesi durumunda fatura bedelinin yüzde 5'i ceza ödendiğine dikkat çeken Uçak, "İhracat edemediğimiz her ürün için tazminat ödemesiyle karşı karşıyayız" dedi.

KARARDAN 400 BİN KİŞİ ETKİLENDİ

Kısıtlama kararının başta Antalya olmak üzere ilgili tüm kentlerin ekonomilerinde, sosyal ve toplumsal refahlarında hayati derecede olumsuz etkilere neden olacağı kaydedilen yazıda, "Antalya ekonomisi, sosyal ve toplumsal refahı bakımından domates ürününün doğrudan etkilediği alan yaklaşık 150 bin dönümdür. Bu alanda üretim yapan çiftçi ve aile fertleri sayısı ortalama 200 bin kişidir. Yanında istihdam edilenlerle birlikte yaklaşık 400 bin kişi doğrudan ve hayati ölçüde olumsuz etkilenmiştir" denildi.

KARAR ZARARA NEDEN OLACAK

Domates ihracat yasağı ile dolaylı olumsuz etkilenen insanlar, ürünler ve ilgili sektörlerle birlikte düşünüldüğünde Antalya nüfusunun ve ekonomisinin yaklaşık 3'te birinin etkilendiği kaydedilen raporda, "Domates ürününün en yüksek hasada geldiği ve üretimin bollaştığı bu dönemde getirilen ihracat yasağı, tüm sezonu zararlar kapatmaya mal olacak ve gelecek sezon için de insanları hazırlık yapamaz hale getirecektir. Bu sonuç ile karşılaşmamak için aşağıda belirttiğimiz birincil ve doğrudan etkileri yok etmek için önerimiz ve talebimizin çok ivedi biçimde cevap bulmasını diliyoruz" ifadelerine yer verildi.

Domatesteki ihracat yasağı, iç piyasadaki fiyat istikrarını sağlamaya etkili değildir.

Çünkü örtüaltı üretiminin % 8'i civarında ihracatçı olan domatesin yerlilik oranı % 117'dir. Teknik olarak toplam domates ihracatı 2.200.000 ton olana kadar iç piyasa fiyatları üzerinde anlamlı bir etkisi olamaz. Mevcut ihracat 500.000 ton civarındadır.

Bu karar, üreticiye ve çiftçiye tahminlerin çok üzerinde kayıplar yaşatacaktır.

Çünkü toplam örtüaltı sebze üretiminin ortalama % 65'i domatestir ve sektörün lokomotif ürünüdür. Bu yıl tek ekim yoğunluğu çok yüksektir. Tek ekimin en yüksek üretim dönemi Mart-Mayıs arasındadır. Bu dönemde getirilen sebzelerin sezonu büyük bir zararla kapatmasına sebep olacaktır.

Yaş sebze ve domates üreticisi sezonluk ortalama maliyetini önemli ölçüde ihracatla karşılar.

Tarımsal üreticiler ve özellikle sebze üreticileri maliyetlerine göre fiyat oluşturamaz. Tamamen arz-talep dengesine göre fiyat piyasada oluşur. Üretici ve çiftçi yüksek sezonda iç piyasada maliyetlerinin çok altında ürün satmak zorunda kalır ve maliyetlerini büyük ölçüde ihracat ile kurtarır. Bu rahatlamının yok edilmesi, çiftçiye ve üreticiyi yıkıma götürür.

Üreticiler ve çiftçiler gübre başta olmak üzere girdi kullanımını kısmak zorunda kalacaktır.

Maliyetlerini kurtaramayan çiftçiler, girdi kullanımını kısacak bu da kalite ve verim kayıplarına sebep olacaktır. Takip eden sezonda arz azalışı ile fiyatların rekor düzeyde artma riski doğacaktır.

Örtüaltı üretimdeki ciddi ve kayıtlı sürekli istihdam için risk oluşacaktır.

Sektördeki istihdam, ortalamanın çok üzerinde kayıtlıdır. İhracat yasağı ile maliyetlerini karşılamada çaresiz kalan çiftçiler ve üreticiler kapasite azaltımına gitmek zorunda kalabileceklerdir.

Üreticinin sera ve benzeri arazi kira bedelleri ödenemez hale gelecektir.

Üretimde kullanılan sera ve benzeri arazilerin ortalama % 25'i kiralamadır. Kira bedellerinin ödenmesinde ihracatın önemli bir katkısı vardır. İhracat yasağı ile bu katkıdan mahrum kalan üretici, çiftçi kesim kira bedellerini ödeyemez duruma gelecektir.

Domates tohumluk ve fide üretimi de bu yasak karardan olumsuz etkilenecektir.

Domates başta olmak üzere sebze tohumluk ve fide üretim kapasitesi ciddi bir talep daralması ile karşı karşıya kalacak ve bu sektörde de atıl kapasite yaşanacaktır.

İhracatçı, uzun süre ve enerji harcayarak oluşturduğu pazarı kaybedecektir.

Taahhütlerini ve anlaşmalarını yerine getiremeyen ihracatçı zorlanarak oluşturduğu pazarı kaybedecek ve rakiplerine kaptıracaktır. Ciddi bir itibar kaybına uğrayacaktır. Pazara tekrar girişi çok zor olacaktır. Mevcut rakiplerin yanı sıra Fas, Tunus ve Cezayir gibi ülkeleri yeni ve kalıcı rakipler olarak karşımıza çıkaracağız.

Domates ihracatı çok büyük ölçüde karma ihracattır.

İhracat araçları sadece domates ile değil sebze ve meyve karması ile talep doğrultusunda donatılmaktadır. Sebze ihracat karmasının ortalama yarısı domatesten oluşmakta ve diğer sebze ürünleri, domates ile birlikte ihraç edilmektedir. Yani domates yoksa sebze de ihraç edilememektedir. Dolayısıyla domates ihracat yasağı, tüm sebze ihracatını da zorlayacak hatta bitirecektir.

Sebze meyve ihracatının tedarik zinciri birden fazla yerinden kırılacaktır.

Sadece pazar bakımından değil lojistikten işlemeye tüm zincir bu yasaktan ciddi zarar görecektir. Zincir kapsamındaki tüm tedarik ve girdi kalemleri ile işleme faaliyetleri de bu yasaktan doğrudan olumsuz etkilenecektir.

Bu karar esnetilmeye uygun değildir.

Yasaklama ya da kısıtlama sektörün tümü üzerinde aynı ciddi olumsuz etkiyi gösterecektir.

Raporda Bakanlığın kısıtlama kararına karşı çözüm önerileri ve talepler de sıralandı.

Çözüm Önerimiz ve Talebimiz:

Burada birincil ve doğrudan olumsuzluklar olarak özetlenen konular, sektör için hayati ve acil önemdedir. Sektörümüz, sezonun en yüksek üretim dönemine girmiş bulunmaktadır. Dolayısıyla domatesle ilgili mevcut ihracat yasağı ile ilgili kararın çok acil ve hızlı bir aksiyonla iptal edilmesi, sektörümüzün bugünü ve geleceği için hayati önem taşımaktadır. Talebimiz, domates ihracat yasağı kararının gün içerisinde iptal edilmesidir."

YANLIŞ KARARDAN DÖNÜLDÜ

Sektörün tepkisini dikkate alan Tarım ve Orman Bakanlığı, 81 il tarım ve orman müdürlüğüne gönderdiği yazıda, domates için uygulanan kısıtlamanın kaldırıldığı bildirildi. Bakanlığın yazısında, domates (taze/soğutulmuş) ihracatı için bitki sağlık sertifikası düzenlenmesinde sakınca bulunmadığı kaydedildi.

ANTALYA TİCARET BORSASI HEYETİ **BALTİK PAZARINDA**

Antalya Ticaret Borsası, yaş meyve sebze ticaretinin artırılması için Litvanya, Letonya ve Estonya'ya ticari gezi düzenledi.

Tarımsal üretimin, ticaretin ve ihracatın gelişmesi için projeler yürüten Antalya Ticaret Borsası yaş meyve sebze ihracat potansiyeli bulunan üyelerini uluslararası pazarlara açmak için Uluslararası Rekabetçiliğin Geliştirilmesinin Desteklenmesi (URGE) projesi kapsamında yeni pazar arayışını sürdürüyor.

Antalya Ticaret Borsası, Yaş Meyve Sebze ihracatının Geliştirilmesi Projesi kapsamında üyelerini, Baltık ülkeleri olan Litvanya, Letonya, Estonya'ya götürdü. ATB Yönetim Kurulu Üyesi Cüneyt Doğan'ın da bulunduğu ticaret heyeti, ilk olarak Litvanya'da temaslarda bulundu. URGE Projesi kapsamında Litvanya'da bulunan yaş meyve sebze sektörü temsilcileri, ATB Yönetim Kurulu Üyesi Cüneyt Doğan'ın başkanlığında Kaunas Ticaret, Sanayi ve Esnaf Odası yetkilileri ve üyeleriyle araya geldi, yüz yüze ikili görüşmelerde bulundu.

BÜYÜKELÇİ'Yİ ZİYARET ETTİLER

Türkiye'nin Litvanya Büyükelçisi Görkem Barış Tantekin'i ziyaret eden ATB üyeleri, Ticaret Müşaviri Ümit Ateşgaoğlu'ndan Litvanya'daki iş imkanları hakkında bilgi aldı. Türkiye ile Litvanya arasındaki ekonomik ilişkiler ve tarım sektörüne ilişkin bilgi alışverişinin yapıldığı ziyarette, karşılıklı ticareti yapılabilecek tarım ürünleri hakkında görüşler paylaşıldı. ATB Yönetim Kurulu Üyesi Cüneyt Doğan, Litvanya Büyükelçisi Görkem Barış Tantekin ve Ticaret Müşaviri Ümit Ateşgaoğlu'na Borsa adına plaket takdim etti.

Borsamız Yaş Meyve Sebze URGE Heyeti, Türkiye'nin Estonya Büyükelçisi Başak Türkoğlu ve Ticaret Müşaviri Ümit Ateşgaoğlu ile yemekte bir araya geldi, Estonya'daki iş yapma koşulları ve ticari ilişkilerin geliştirilmesiyle ilgili bilgi aldı.

İKİNCİ DURAK LETONYA

ATB Yaş Meyve Sebze URGE Heyeti, Letonya'nın başkenti Riga'da da temaslarda bulundu. Riga Ticaret ve Sanayi Odası yetkilileri ile bir araya gelen üyeler, karşılıklı ticaret fırsatlarını değerlendirirken, yaş meyve sebze sektörüyle ilgili görüşmeler gerçekleştirdi. Riga Ticaret ve Sanayi Odası'nda yüz yüze yapılan ikili görüşmelerde, Leton iş insanları ile ticari görüşmeler yapıldı. Toplantı sonrası ATB Yönetim Kurulu Üyesi Cüneyt Doğan, Riga Ticaret ve Sanayi Odası yetkilisine hatıra plaketi takdim etti.

ÜÇÜNCÜ DURAK ESTONYA

Antalya Ticaret Borsası Yaş Meyve Sebze URGE Heyeti, Estonya Ticaret ve Sanayi Odası'nda düzenlenen ikili görüşmelerde, Eston firmalarla bir araya geldi. Heyet, Estonya Tallinn'de Bahçecilik Araştırma Enstitüsü'nü ziyaret ederek, üretim merkezi ve araştırma laboratuvarlarını incelerken, organik üretim yapan bir aile işletmesini gezerek, meyve ve sebzelerin içecek sanayiinde kullanımı hakkında bilgi aldı. Heyet, pazar yerlerinde satılan ürünler ve fiyatlarla ilgili de bilgi edindi.

HEDEF DAHA ÇOK İHRACAT

ATB Yönetim Kurulu Üyesi Cüneyt Doğan, Antalya'nın yaş meyve sebze üretiminde ciddi bir merkez olduğunu belirterek, ihracat pazarı arayışı için Baltık ülkelerine gittiklerini söyledi. Önemli görüşmeler gerçekleştirdiklerini anlatan Doğan, "Üretimimizi ihracata yönlendirmek için alternatif pazar arayışındayız. Hedefimiz ürettiklerimizi daha fazla ihraç edebilmek" dedi.

YÜKSELEN FİYATLARA KARŞI BESİCİ DESTEKLENMELİ

Antalya Ticaret Borsası Meclis Üyesi Adnan İngeç, et fiyatındaki anormal yükselişe dikkat çekerken, üreticinin desteklenmesini gerektiğini söyledi.

Antalya Ticaret Borsası Meclis Üyesi Adnan İngeç, etin kilogram fiyatına her hafta 5-10 TL zam geldiğini belirtirken, dana kesim fiyatının 235 TL'ye kadar çıktığına dikkat çekti. 235 TL'ye kesilen dananın kasaba maliyetinin 310 TL olduğunu kaydeden İngeç, "Bugün piyasada 310 liranın altında alınan ette bir sıkıntı vardır. Etin maliyeti o kadar arttı ki eti tüketiciye ucuza sunma yansımız yok" dedi.

ETTE İTHALAT DÖNGÜSÜ

Tarım ve Orman Bakanlığı'nın 85 bin canlı hayvan, 4 bin 500 ton karkas et ithalatının önünü açtığını bildiren İngeç, ithal etin bazı marketlerce düşük fiyattan satışa sunulduğunu, geri kalan esnafın ne yapacağını sordu. Adnan İngeç, "Diğer esnafın günahı ne, o esnaf nasıl yapacak? İthalata para ayırmak yerine etteki sübvansiyeyi yerli üreticiye verseydi belki de biz bu işleri yarı yarıya çözmüştük. Günü kurtarmak için ithalat yapıyor. İthalat yerine yerli besiciyi sübvansiyeye edin. Devlet ithalatın yükünü çekiyor, ama etin fiyatı düşmüyor. Bu nereye kadar sürecek?" dedi.

SÜT PARA KAZANMADIKÇA ETTEN HAYIR BEKLEMİYİN

Et sorununun bir türlü çözülmediğini, Türkiye'nin ette ithalata bağımlı bir ülke olduğunu vurgulayan İngeç, "Bugün insanoğlunun en büyük protein kaynağı et, süt ve yumurta. İlk önce buradaki sorunun halledilmesi lazım" dedi. İngeç, sütçü para kazanmadığı sürece ette sıkıntının bitmeyeceğini vurgularken, "Süt para etmediği müddetçe etten hayır beklemeyelim" dedi.

Adnan İNGEÇ

SU KAYNAKLARIMIZ TÜKENİYOR

ATAK ile ATB işbirliğinde düzenlenen "Antalya Tarımında Kuraklık ve Su Kullanımı" panelinde Antalya'nın su kaynaklarını hor kullandığı belirtilirken, su kullanımıyla ilgili önlemlerin bir an önce alınması gerektiğini kaydedildi.

Antalya Tarım Konseyi (ATAK) ile Antalya Ticaret Borsası (ATB), Dünya Su Günü'nde "Antalya Tarımında Kuraklık ve Su Kullanımı" başlıklı panel düzenledi. Çevrimiçi yapılan panelin moderatörlüğünü ATAK Genel Sekreteri Gonca Ertok yaptı. Panele, Ziraat Odası Başkanı Nazif Alp, Jeoloji Mühendisleri Odası Antalya Şube Başkanı Bayram Ali Çeltik, Antalya Büyükşehir Belediye Başkanlığı Tarımsal Hizmetler Daire Başkanlığı Tarımsal Yapılar ve Sulama Şube Müdürlüğü'nden Atilla Ünal, DSI 131. Şube Bölge Müdürlüğü'nden Baş Mühendis Özcan Kayacan, Yeşil Yayla Sulama Kooperatifi Başkanı Halil Tokar katıldı.

ANTALYA ŞİMARİK ÇOCUK GİBİ

Jeoloji Mühendisleri Odası Antalya Şube Başkanı Bayram Ali Çeltik, stratejik öneme sahip suyun hor kullanıldığını söyledi. İklim değişikliğinden en çok Akdeniz havzasının etkileneceğine dikkat çeken Çeltik, hazırlıkların buna göre yapılması gerektiğini kaydetti. Antalya'nın içme suyunun tamamını yeraltı su kaynaklarından karşıladığını belirten Çeltik, "Antalya su konusunda Burdur, Isparta'dan besleniyor, hatta Konya'nın suyundan bile besleniyor. Yıllardır suyumuz bol zannederek hor kullandık. Antalya şımarık çocuk gibi. Son 30 yılda su kaynaklarımızın yaklaşık yarısını tükettik. Bilinçsiz hızlı bir tüketim var" diye konuştu. Hızlı nüfus artışı, kentleşme, tarım ve maden ocakları gibi bir çok faktörün suyu tehdit ettiğini söyleyen Çeltik, Antalya nüfusunun 20 yıl içerisinde en az iki kat artacağı göz önüne alınarak su kullanımıyla ilgili önlemlerin bir an önce alınması gerektiğini vurguladı.

62 GÖLÜN 30'U KURUDU

Son yıllarda Antalya, Burdur, Isparta bölgesini kaplayan alanda göllerin büyük bölümünün kuruduğuna dikkat çeken Çeltik, "İnsan eliyle kurutulan göllerimiz var. Bölgemiz göller bölgesi olarak anılıyordu, artık sadece ismi kaldı. Bölgemizdeki 62 gölün 30'u kurudu. Kalan göllerde yüzde 60 su kaybı var. Sadece son 30 yılda 10 göl kurudu" dedi. Turizm kenti Antalya'da su tüketimine de dikkat çeken Bayram Ali Çeltik, bir turistin günlük ortalama 600 litre su tükettiğini belirtti. Çeltik, "Bir turist günlük 10 bin litre su ayak izi bırakıyor" dedi. Çeltik, önümüzdeki yıllarda sıcaklığın artacağını beklediğini belirterek, "Sıcaklık artacak. İklim değişikliği, sıcaklık artışı, tarım, nüfus artışını hesap ederek geri kalan suyu kaç yılda kaybederiz? Soru bu" dedi.

SUDA KENTSEL DÖNÜŞÜM ÖNERİSİ

Ziraat Odası Başkanı Nazif Alp, "Suyun kullanımını çiftçiye bırakırsak vahşi sulamaya devam ederiz, devlet bu konuya müdahale etmeli" dedi. Yeraltı su kaynaklarında sıkıntı yaşandığını söyleyen Alp, "12 bin ruhsatlı sondaj görünüyor, 100 binin üzerinde ruhsatsız sondaj görünüyor. Sondajlar ruhsatlandırılmalı, ruhsatsızlara izin verilmemeli. Suda niye kentsel dönüşüm yapıyoruz? Artık vahşi sulamayı bırakmalıyız. Antalya, dünyayı besliyor, tarımı bırakamaz ama suyunu dikkatli kullanabilir" dedi. Devlet teşviği ile son yıllarda hızla artan muz seralarını eleştiren Nazif Alp, "40 bin dönüm muz serası yapıldı. 10 dönüm muz serası günlük 70-80 ton su tüketiyor. Suyu göre tarım planlaması yapılmalı. Tarımda suyumuzu dikkatli kullanalım geleceğimizi garanti altına alalım" diye konuştu.

ÖLÇMEDİĞİNİZ SUYU KONTROL EDEMEZSİNİZ

DSİ 131. Şube Bölge Müdürlüğü'nden Baş Mühendis Özcan Kayacan, suyun verimli kullanılmadığını söylerken, özellikle yeraltı sularındaki tehlikeye dikkat çekti. Binlerce kaçak sondaj olduğunu söyleyen Kayacan, "Ölçemediğiniz suyu kontrol edemezsiniz" dedi. Özellikle tarımda damlama sulamaya geçilmesi, üreticinin kuraklığa dayanıklı bitkilere yönlendirilmesi, tek yıllık bitkilere izin verilmemesi, gece sulama yapılması gibi önlemler alınabileceğini kaydeden Kayacan, "Milletle devlet el ele vererek su kullanımını planlamalı" dedi.

SU KAYBINI ÖNLEMELİK İÇİN ÇALIŞIYORUZ

Antalya Büyükşehir Belediye Başkanlığı Tarımsal Hizmetler Daire Başkanlığı Tarımsal Yapılar ve Sulama Şube Müdürlüğü'nden Atilla Ünal, kanal ve kanaletlerde büyük su kaybı olduğunu belirterek, su kaybını önlemek için yürüttükleri projeleri anlattı. Türkiye'de tarımda kullanılan sulama suyunun veriminin yüzde 43 olduğuna dikkat çeken Ünal, "Sulama sistemleri üzerine yaptığımız projelerin tümünü saatli sistem üzerine yürütüyoruz. Çiftçiyi kontrollü su kullanımı konusunda yönlendiriyoruz" dedi. Korkuteli, Elmalı, Kaş, Akseki, İbradı, Gazipaşa'da suyu sıkıntısı olduğuna dikkat çeken Ünal, kuraklığa dayanıklı bitki üretimi konusunda çiftçiyi yönlendirdiklerini kaydetti.

VAHŞİ SULAMADAN VAZGEÇMELİYİZ

Yeşil Yayla Sulama Kooperatifi Başkanı Halil Toker, Korkuteli'deki su sıkıntısına dikkat çekerken, "Eskiden 40 metreden su alırken artık 70 metreden su çekebiliyoruz. Vahşi sulamadan vazgeçmeliyiz. Kooperatif olarak bu yönde çalışmalarımız var" dedi.

TARIMSAL MALİYETLERDEKİ ARTIŞ YENİDEN HIZLANDI

ATB ve ATAŞ Başkanı Ali Çandır, Ocak ayı Tarım-GFE'nin aylık yüzde 6.24 ilan edildiğini belirtirken, "Bu rakam, son 9 yılın en yüksek ikinci Ocak ayı enflasyonu oldu. Ocak ayında ortalama aylık enflasyonun yüzde 1.5 olduğu düşünülürse yeniden ortalamanın çok üzerinde bir enflasyon ilan edildiğini söylemek mümkün" dedi.

Antalya Ticaret Borsası (ATB) ve Antalya Tarım Konseyi (ATAŞ) Başkanı Ali Çandır, Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından açıklanan Ocak ayı Tarımsal Girdi Fiyatları Endeksini (Tarım-GFE) değerlendirdi. Ocak ayı Tarım-GFE'nin aylık yüzde 6.24 ilan edildiğini belirten Çandır, "Bu rakam, son 9 yılın en yüksek ikinci Ocak ayı enflasyonu oldu. Ocak ayında ortalama aylık enflasyonun yüzde 1.5 olduğu düşünülürse yeniden ortalamanın çok üzerinde bir enflasyon ilan edildiğini söylemek mümkün" dedi.

Tarım-GFE'nin yıllık 95.99 olarak açıklandığını belirten Ali Çandır, şunları kaydetti:

"Ocak ayı rakamı, hala son 8 yılın en yüksek rakamı olmuştur. Geçtiğimiz Mart ayında yüzde 105.70 ile üç haneli olarak açıklanmaya başlanan yıllık tarımsal girdi maliyetleri enflasyonu, o tarihten bu yana artarken Ocak ayı itibarıyla yüzde 95.99 ile hem iki haneye gerilemiş hem de geçen aya göre düşüş göstermiştir. İlan edilen rakamlar, Ocak ayları itibarıyla nispi yüksek bir dönem içerisinde olduğumuzu göstermektedir. Özellikle yıllık düzeyde geçmişe göre hala rekor düzeylerde bulunmaktayız."

YILLAKTA EN YÜKSEK ARTIŞ YEMDE

Ocak ayı Tarım-GFE'nin alt kalemlerine bakıldığında tarımda kullanılan mal ve hizmetlerin fiyatlarında aylıkta yüzde 5.77 ve yıllıkta yüzde 95.54 artış olduğunu belirten Çandır, tohumda yüzde 4.21, enerjide yüzde 1.81, gübrede yüzde -4.86, ilaçta yüzde 2.94, veteriner hizmetlerinde yüzde 21.45, yemde yüzde 3.79 ve diğer kalemlerdeki yüzde 35.17'lik değişimlere dikkat çekti.

Aynı kalemlerin Ocak ayındaki yıllık değişimlerine bakıldığında tohumda yüzde 115.38, enerjide yüzde 59.35, gübrede yüzde 81.69, ilaçta yüzde 79.44, veteriner hizmetlerinde yüzde 46.16, yemde yüzde 117.25 ve diğer kalemlerde ise yüzde 115.10 artış ilan edildiğini belirten Çandır, "Tarımsal yatırıma katkı sağlayan mal ve hizmetlerin fiyatlarında ise aylık yüzde 9.61 ve yıllık yüzde 76.90'lık artış ilan edildi" dedi.

TÜİK'in açıkladığı Ocak ayı tarımsal üretici fiyat endeksi Tarım-ÜFE'nin aylık yüzde 11.08 ve yıllık yüzde 142.84 ilan edildiğini anımsatan Ali Çandır, "Tarımsal faaliyetlerde bulunanlar açısından son bir yıllık eğilim sürekli sektörün aleyhine seyrederken Nisan, Mayıs ve Temmuz aylarında üretici lehine bir durum yaşanmıştı. Ocak ayında makas, yine üretici lehine dönmüştür. Önümüzdeki aylarda bu eğilimin devam etmesi, üretici kesim için birikmiş zararları kapatmak açısından olumlu beklentidir" değerlendirmesinde bulundu.

Yurtiçi ve yurtdışı üretici enflasyonlarının da tarım sektörünü dolaylı olarak etkilediğini söyleyen Başkan Çandır, "Ocak ayında açıklanan aylık yüzde 4.00 ve yıllık yüzde 50.98 düzeyindeki yurtdışı üretici enflasyonu ile aylık yüzde 4.15 ve yıllık yüzde 86.48 düzeyindeki yurtiçi üretici enflasyonu genel olarak sektörün geçmişten gelen maliyet yükünü gelecekte de taşımaya devam edeceğini göstermektedir. Ancak bu ay özellikle yurtdışı üretici enflasyonu rakamının geçen aya göre düşük artışla ilan edilmesi, tarımsal girdi fiyatları üzerinde olumlu etki yapabilecektir" dedi.

Ali ÇANDIR

YÜK ÜRETİCİNİN SIRTINDA

Ocak ayında tüketici enflasyonu TÜFE'nin aylık yüzde 6.65 ve yıllık yüzde 57.68 olarak açıklandığını anımsatan Başkan Ali Çandır, "Tüketici taraftaki gıda enflasyonu aylık yüzde 6.62 ve yıllık yüzde 71.00 olmuştur. İşlenmemiş gıda enflasyonu ise Ocak'ta aylık yüzde 9.22 ve yıllık yüzde 68.80 düzeyinde ilan edilmişti. Yaş meyve sebze enflasyonu ise aylık yüzde 6.39 ve yıllık 57.22 olarak ilan edilmişti. Tüketici taraftaki bu rakamlar, üreticilerin maruz kaldığı maliyet artışlarını, yaklaşık yarın yarıya tüketiciye yansıtıldığını göstermektedir" değerlendirmesinde bulundu.

ANTALYA TİCARET BORSASI MART MECLİSİ TOPLANDI

Antalya Ticaret Borsası Başkanı Ali Çandır, gayrimenkul yaratmak için tarım alanlarından vazgeçilmemesi uyarısında bulunurken, tarım alanlarının çöpten korunmasını istedi.

Antalya Ticaret Borsası (ATB) Mart Ayı Meclis Toplantısı, Erdoğan Ekinci başkanlığında çevrimiçi yapıldı. ATB Yönetiminin bir aylık çalışmasıyla ilgili üyelerin bilgilendirildiği Meclis'te, ATB Yönetim Kurulu Başkanı Ali Çandır, tarım, ekonomi ve gündeme ilişkin değerlendirmelerde bulundu.

ZOR ZAMANLARI AŞACAĞIZ

Başkan Ali Çandır, depremin ardından yaşanan sel felaketinin herkesi derinden etkilediğini belirterek, "Yaşadığımız felaketlerde hayatını kaybeden yurttaşlarımızı bir kez daha rahmetle anıyoruz. Yaralılarımıza da acil şifalar diliyoruz" dedi. Ramazan ayının iyilikler getirmesini dileyen Başkan Çandır, "Bu mübarek ayda yaptığımız tüm dualar, felaketlerde hayatını kaybeden ve yaralanan yurttaşlarımız için kabul olur inşallah. Ülkemiz ve milletimiz, tüm badirelerden ve felaketlerden güçlenerek çıkmayı her zaman başarmıştır. Tüm kalbimle inanıyorum ki bu zor zamanları da aşmayı bilecektir. Bunun için hepimize düşen ne görev varsa bugüne kadar yaptığımız gibi bundan sonra da yapmaya hazır durumdayız" diye konuştu.

TEDARİKÇİM DEPREM BÖLGESİNDE PROJESİ

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği'nin deprem bölgesindeki 11 ildeki şirketlerin daha hızlı toparlanması amacıyla başlattığı 'Tedarikçim Deprem Bölgesinden' projesine dikkat çeken Çandır, proje ile deprem bölgesindeki satıcıları alıcılar ile bir araya getirecek çevrimiçi bir platform oluşturulduğunu belirtti. Çandır, "Söz konusu platformda, kayıt ve listeleme süreçleri başta olmak üzere tüm işlemler ücretsiz olarak sunulmaktadır. Kampanyaya üyelerimizi ve kentimiz iş dünyasını destek olmaya davet ediyoruz" dedi.

İNŞAAT İÇİN TARIMDAN VAZGEÇMEYELİM

2022 yılı ekonomik büyüme rakamının, yıllık yüzde 5.57 ilan edildiğini ve bu rakamın 2021 yılının yarısından daha düşük olduğunu belirten Çandır, bu düşüşte, baz etkisinin olmayışı kadar ekonomik performanstaki zayıflamanın etkisine dikkat çekti. Antalya için büyük önem taşıyan hizmet sektörünün 2022 yılında yüzde 11.75 büyüme sağlamasına rağmen 2021 yılının yarısından düşük bir performans gösterdiğini kaydeden Çandır, "Hizmet sektörünün en önemli alanı olan turizmde 2019 yılını yakalayamamış olmamız, bu düşük performansta önemli rol oynamıştır" dedi. İnşaat sektörünün son 5 yıldır

yaratmak için tarım alanlarından vazgeçilmemesi uyarısında bulundu. Çandır, "Giderek artan şiddette küçülen sektörün arz kapasitesi de düşmektedir. Yeni gayrimenkuller yaratmak için tarım alanlarından asla vazgeçmemeliyiz. O halde yapmamız gereken, mevcut yapı stokundaki ekonomik ömrünü tamamlamış olanların yerine iyileştirilmiş yeni yapılar inşa etmek ve tarım dışı alanlarda yeni yapı stokları yaratmaktır" diye konuştu.

ANTALYA GÖÇ BASKISI ALTINDA

Antalya'da son yıllarda yaşanan yabancı ağırlıklı göç baskısı olduğunu ve konut talebinde dengesiz artış yaşandığını söyleyen Çandır, "Özellikle bazı semtlerimizde kiralık ve satılık gayrimenkul fiyatları inanılmazı güç artışlara uğramıştır. Bazı mülk sahipleri için geçici bir rahatlama sağlasa bile şimdiden ciddi mağduriyetleri ortaya çıkarmaya başlamıştır. Bazı semtlerimizdeki demografik yapı değişimleri de hissedilmektedir. Yabancı yerleşiklerin kentin iş hayatına girişleri de ciddi artışlar kaydetmektedir. Yoğun biçimde ticarete konu faaliyetlerle uğraşanlar, yerleşik ticari geleneklerin değişime uğraması riskini ortaya çıkarmaktadır. Kentimizde yaşananlar devam edip gidecekse mutlaka bu arkadaşlarımız için ciddi bir uyumlaştırma faaliyetlerine ihtiyaç duyulduğunu görmemiz gerekmektedir" diye konuştu.

İHRACATTA YAŞ MEYVE SEBZE FARKI

2022 yılında ihracat yüzde 9.06 artarken, ithalatın yüzde 7.90 arttığını belirten Başkan Ali Çandır, 2022'de ihracat ile ithalat arasındaki farkın hızla kapandığını dikkat çekti. Çandır, "Nitekim 4. çeyrekte ihracatın büyümeye katkısı yüzde 3.3 ile küçültücü yönde olmuştur. En son 2008 yılı 4. çeyreğinde ihracat böyle bir etkiye sahip olmuştur" dedi. Antalya'nın ihracatının 2022 yılında toplamda ülke ortalamasının üzerinde artarken tarım ve hayvancılıktaki performansının ülke ortalamasının altında kaldığını kaydeden Ali Çandır, tarımsal ihracattaki düşüşe dikkat çekti. 2023 yılında daha iyi bir tarımsal ihracat performansı beklediğini ifade eden Çandır, şunları söyledi:

"İlan edilen son verilere göre 2023 Şubat ayı ihracatımız 2022 Şubat ayına göre yüzde 15 artışla 192 milyon dolara, ihracatımızın yüzde 65'ini oluşturan tarım sektörümüzün ihracatı ise yüzde 30 artışla 124 milyon dolara ulaştı. Emek veren tüm üretici, tüccar ve ihracatçılarımıza teşekkür ediyorum. Bu artışta etkili olan yaş sebze meyve sektörünün kentimiz toplam ihracatından aldığı pay, Şubat ayında yüzde 46'ya, yılın ilk iki ayında ise yüzde 44'e yükselmiştir."

URGE PROJELERİ

Üyelerinin tarımsal ihracatta bilgi, birikim ve ihracat rakamlarını artırmak için Antalya Ticaret Borsası olarak çalışmalar yürüttüklerini anlatan Çandır, Ticaret Bakanlığı'nın desteği ile yaş meyve sebze sektörü konulu Ur-Ge projesini başarılı bir şekilde devam ettirdiklerini söyledi. Çandır, Kasım ayında Tayland'ı ziyaret eden üyelerin 27 kişilik bir heyet ile Litvanya, Letonya ve Estonya'yı ziyaret ettiğini anımsatırken, "Önemli görüşmelerde bulunduklarını aktaran üyelerimizin emeklerinin ticarete ve Ar-Ge'ye dönüşmesini diliyorum" dedi.

TARIM DARBOĞAZDA

2022 yılında tarım sektörünün yüzde 0.62 büyüdüğünü, 2021 yılındaki yüzde 2.94 küçülmenin ardından ilan edilen bu düşük büyümenin tarımın ciddi bir darboğazdan geçtiğinin gösterdiğin söyleyen Başkan Çandır, şunları söyledi:

"Aslında genel ekonomik eğilimle uyumlu olmayan tarım sektörü, 2022 yılında kendi içindeki ortalamadan da sapma göstermiştir. Yılın ilk çeyreğinde yüzde 1.5 ve ikinci çeyreğinde yüzde 2.0 küçülmesine karşılık üçüncü çeyrekte yüzde 2.3 büyümüş, dördüncü çeyrekte ise yeniden yüzde 0.3 küçülmüştür. Bir yıl içerisindeki üçer aylık dönemlerden oluşan 4 çeyrekte bu denli dalgalanma yaşadığımız yıllar nadiren yaşanmıştır. 2022 yılında tarım sektörümüzün en iyi ve en kötü çeyrekleri arasındaki farkta sıra dışı büyüyen bir dalgalanma gözlenmiştir. Tarım sektöründe yılın en yüksek ve en düşük çeyrekleri arasında ortalama 4.7 kat fark olurken 2022 yılında bu fark 5.3 kate yükselmiştir. Yani sezon farkı arasındaki dalgalanma boyu artmıştır. Özellikle küçülme ya da durgunluk döneminde yaşanan bu durum, düşük sezon değerinin ortalama altında seyretmesi ile gerçekleşmiştir. Oysaki yüksek sezon değerinin ortalama üstünde seyretmesi nispi olarak daha kabul edilebilir bir durumdur. Her zaman belirttiğim gibi tarım, kentimiz ve ülkemiz için hayati stratejik birinci sektördür. Bu tespiti her ortamda ve fırsatta yapmaktan bıkmadım. Tek istediğim, tarıma hak ettiği önemin, değerinin ve itibarın gösterilmesidir. Bunun lafta değil politikalarda ve icraatlarda görmek istiyoruz."

TARIMLA UĞRAŞAN GELİR KAYBI YAŞIYOR

2022 yılında tarımsal girdi fiyatlarının ortalama yüzde 116, tarımsal üretici fiyatlarının yüzde 131 ve Antalya meyve sebze fiyatlarının yüzde 119 arttığını belirten Çandır, "Antalya hallerinde yaşanan ortalama yıllık fiyatlar, tarımsal üretici fiyatlarının yüzde 11 altında kalmıştır."

Girdi fiyatlarındaki artışa yakın bir düzeyde gerçekleşmiştir. Yani Antalya hallerindeki yıllık ortalama fiyat artışı, ülke ortalamasının oldukça altında kalmıştır" dedi. Ülke genelinde tarımsal faaliyetlerindeki fiyat hareketliliğine bakıldığında son 7 yılın 3'ünde girdi fiyatlarının üretici fiyatlarının üzerinde gerçekleştiğini ve üreticiyi zarara uğrattığını belirten Çandır, "Üçünde ise üretici fiyatları, girdi fiyatlarından bir miktar yüksek gerçekleşmiştir."

Ancak burada unutmamak gerekir ki, tarımsal faaliyette bulunanların tek maliyet kalemi girdilerden ibaret değildir. Toplam maliyetin yaklaşık üçte biri girdilerden oluşurken kalanı işçilik, kira, faiz gibi kalemlerden oluşmaktadır. Bu kalemlerdeki yükselişler ise girdi kalemlerinden daha az değildir. Yani toplam maliyet-gelir dengesinde, tarımsal faaliyette bulunanlar sürekli kayıplar yaşamaktadır" dedi.

SORUNLARIN ÇÖZÜMÜ İÇİN ÇALIŞIYORUZ

Antalya Ticaret Borsası olarak tarım sektörünün sorunlarına bilimsel ve gerçekçi temellere dayalı çözüm önerileri geliştirdiklerini ve ilgili kurumlarla paylaştıklarını kaydeden Başkan Ali Çandır, geçen yıl zirai karantina ücretlerine yapılan fahiş zammının düzeltilmesi için girişimde bulunduklarını, domates ihracatına getirilen yasağa karşı da Tarım Konseyi'nin paydaşlarıyla hemen toplanarak itirazda bulunduğunu anlattı.

Yasak kararının tarımsal üretim ve ticarete olumsuz yansımalarını rapor haline getirip karar vericilere sunduklarını anlatan Çandır, "İhracat yasağının kaldırılmasına yönelik talebimizi açık ve net olarak ilettik."

Kısa sürede gerçekleşen sonuç, tüm kentimizin birlikte hareket etmesinin bir sonucu olmuştur" dedi. Çandır, Tarım Konseyi paydaşlarına ve emeği geçen herkese teşekkür etti.

BULGARİSTAN SINIRINDA TIR KUYRUKLARI UZUYOR

Bulgaristan'dan geçişlerde Kapıkule Sınır Kapısı'nda Bulgaristan kaynaklı yaşanan laboratuvar sorununun yaş meyve sebze ihracatını olumsuz etkilediğini belirten Çandır, "Bu konuda kalıcı bir çözüm bekliyoruz. İhracatın yoğunlaştığı dönemlerde artan sevkiyatlara bağlı olarak yavaşlayan analiz sonuçları TIR kuyruklarının yeniden başlamasına ve sınırda bekleme süresinin uzamasına neden olmaktadır. 2022 Ağustos ayından itibaren devam etmekte olan bu durum, domates başta olmak üzere yaş sebze gibi çabuk bozulabilir ürünlerin ihracatında ciddi sorunlarla karşı karşıya kalmamıza neden olmaktadır. Sorunun bir an önce kalıcı olarak çözülmesini ve ürünlerimizi sorunsuz ihracat etmeyi diliyoruz" diye konuştu.

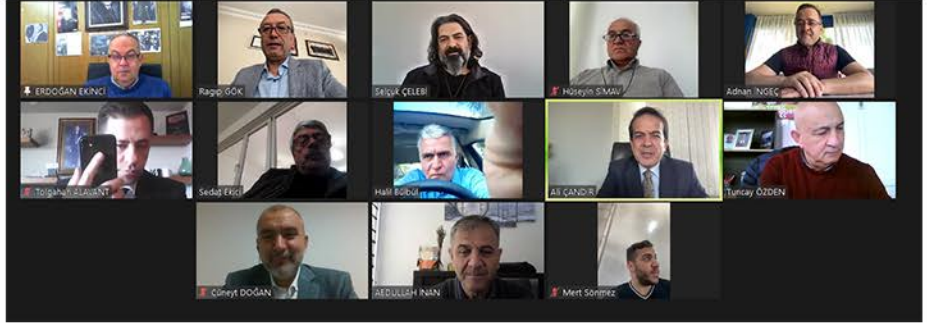

İHRACATI YASAKLAMAK TİCARETİ GERİLETİR

Süt, krema, patates, kuru soğan, fasulye, tereyağı ve kırmızı mercimek için ihracat yasağının kaldırıldığını, bu ürünlerin ihracatı kayda bağlı mallar listesine alındığını ve ürünlerin ihracatına kontrollü izin verileceğini belirten Çandır, ihracat yasakları ve kısıtlamaların ticareti gerilediğini söyledi. Çandır, "İç piyasada fiyatları düşürmek için ihracatı tümüyle yasaklamak ticaretimizi geriletir. Yasaklama kararlarıyla yıllarca emek verilerek kazanılan pazarlar ülke olarak bir günde elimizden gidiyor. Kaldı ki ihracat iç pazarda üreticinin sigortasıdır. İhracatı yasaklamak yerine üretimi artıracak destek ve teşvik edici politikalar geliştirmelidir. Karar vericilerin yasaklama kararı almadan önce sektör görüşlerine başvurmalarını ve daha dikkatli davranmalarını diliyoruz" diye konuştu.

DEPREM BÖLGESİNDE TARIM ALANLARI KORUNUSUN

Mart 2023 tarihli deprem bölgesi raporunu anımsatan Çandır, deprem bölgesinde tarım ve hayvancılıkla ilgili hasarın 24.5 milyar TL olduğuna dikkat çekti. Çandır, "Ülkemiz tarımın ekonomik anlamda yüzde 15'ini oluşturan bölgede yeni açılacak taş ocaklarının tarıma zarar vermemesi ile yıkılan şehirlerin yeniden tasarımında tarım alanları dışarıda kalmasını diliyoruz" dedi.

TARIM ALANLARI DA ÇÖPTEN KORUNUSUN

"Orman Kanunu'nda yapılan değişiklikle, orman alanlarına hafriyat, çöp ya da atık gibi zararlı madde dökme suçunun orman suçu kapsamına alındığına dikkat çeken Başkan Çandır, tarım alanlarına benzer zararlı madde dökme işinin de aynı kapsama alınmasını istedi. Başkan Çandır, ilgili kanunda, üretimden önce üreticilerin bakanlıktan izin alması, izinsiz olanlara ceza verilmesi, Bakanlık tarafından belirlenen ürünler için sözleşme zorunluluğu getirilmesi, sözleşmelerde tarım sigortası zorunluluğu getirilmesi, tarımsal desteklemlerde ÇKS yerine bakanlıkça belirlenen kayıt sistemi zorunluluğu getirilmesi, iki yıl üst üste ekilmeyen tarım arazisinin bakanlıkça kiraya verilmesi gibi düzenlemelerin getirildiğini anımsattı. Çandır, şunları söyledi:

"Her şeyden önce belirtmeliyim ki, böyle bir kanunun en başına kapsamlı ve gerçekçi bir tarım envanteri çalışması zorunluluğu yazılmalıdır. İkinci olarak bu tür düzenlemeler aşamalar halinde ve makul bir süreye yayılarak gerçekleştirilmelidir. Üçüncü olarak üretim planlamaya uymamanın cezaya değil motivasyona ihtiyacı vardır. Yani kapsayıcı ve gerçekçi bir planlamaya uyum desteklenmeli, teşvik edilmeli veya özendirilmelidir. Dördüncü olarak düzenlemede çok yıllık ve tek yıllık ürünler ayrı değerlendirilmeli ve mevcut çok yıllık ürünler korunmalıdır.

Beşinci konu, sözleşme şartlarına uymamanın koşulları düzenlemede son derece net ve somut şekilde belirtilmelidir. Söz konusu kanunda burada özetle belirttiğim hususlar yer almamaktadır. Bu haliyle ciddi sorunlar yaratma potansiyeline sahip bulunmaktadır. Kanunlar çıkarılmadan önce sektör paydaşlarıyla ciddi ve kapsayıcı çalışmaların yapılması ülkemiz tarımı için daha faydalı olacağını düşünmekteyiz."

HASYURT TARIM FUARI 26 NİSAN'DA BAŞLIYOR

Antalya'da tarımsal üretimin kalitesinin yükselmesi, üreticilerimizin bilgi, beceri ve ufkunun daha fazla gelişmesi için çalıştıklarını söyleyen Başkan Çandır, "Antalya Tarım Konseyi'miz, yerel yönetimlerimiz ve oda borsalarımızla Türkiye'nin ilk tarım fuarı olma özelliğini taşıyan Hasyurt Tarım Fuarı'nı bu yıl 26'ncı kez 26-29 Nisan tarihlerinde Finike'de düzenleyeceğiz. Fuarımıza, sizleri, üyelerimizi ve tüm hemşerilerimizi bekliyoruz" dedi.

	MİKTAR			FİYAT		
	ENDEKS	AYLIK DEĞİŞİM	YILLIK DEĞİŞİM	ENDEKS	AYLIK DEĞİŞİM	YILLIK DEĞİŞİM
DOMATES	59	▲ % 78,91	▲ % 14,93	988	▼ % -29,48	▲ % 11,28
SEBZE	68	▲ % 35,55	▲ % 5,78	1251	▼ % -18,93	▲ % 36,87
MEYVE	65	▼ % -8,24	▼ % -20,97	1024	▲ % 3,55	▲ % 81,74

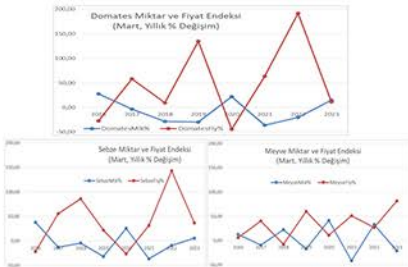
ANTALYA TİCARET BORSASI

MART AYI HAL ENDEKSİNİ AÇIKLADI

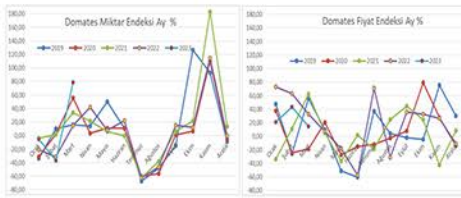
Mart ayı Antalya Halleri Domates, Sebze ve Meyve Endeksi açıklandı. Domates miktar endeksi aylık yüzde 78.91 artarken, fiyat endeksi yüzde 29.48 azaldı. Sebze miktar endeksi aylık 35.55 arttı, fiyat endeksi yüzde 18.93 azaldı, Meyve miktar endeksi aylık yüzde 8.24 azaldı, fiyat endeksi yüzde 3.55 arttı.

Antalya Ticaret Borsası(ATB), Mart ayı Antalya Halleri Domates, Sebze ve Meyve Endeksini açıkladı. Antalya hallerinde işlem gören domates, sebze ve meyvelerin işlem miktar ve fiyatlarıyla ilgili endeks değerleri, 2023 Mart ayında bir önceki aya göre ve geçen yılın aynı ayına göre değişim gösterdi.

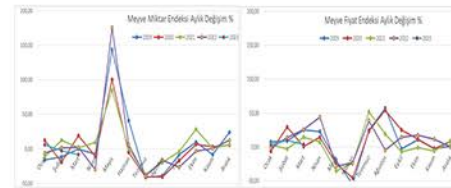
Mart ayı endeksleri miktarda bir önceki aya göre (aylık) domateste yüzde 78.91, sebzede yüzde 35.55 artarken, meyvede ise yüzde 8.24 azaldı. Miktar endeksleri geçen yılın aynı ayına göre (yıllık) domateste, yüzde 14.93, sebzede yüzde 5.78 artış gösterirken, meyvede ise yüzde 20.97 azaldı.

Mart ayında endekslerdeki yıllık değişimler, miktarda domates ve sebze için son 8 yılın ortalama üstünde, meyve için ise son 8 yılın ortalama altında gerçekleşti. Yıllık fiyat endekslerindeki değişimler ise meyve için 8 yılın rekoru olurken, domates ve sebze için son 8 yılın ortalamalarında gerçekleşti.

Mart ayında domates fiyat endeksindeki yıllık değişim yüzde 11.28 oldu. Miktardaki yüzde 14.93'lük artış, fiyattaki bu ılımlı artışın temel nedenlerinden biri oldu. Sebze fiyat endeksindeki yıllık değişim yüzde 36.87 olarak yansırken, sebzelerin yıllık miktar endeksinin yüzde 5.78 artması ortalama fiyat artışında önemli rol oynadı.

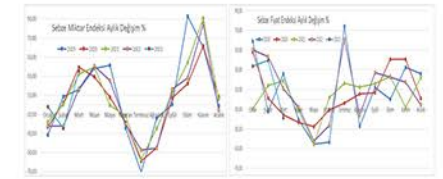

MEYVE FİYATINDA REKOR ARTIŞ

Meyve fiyat endeksindeki yıllık değişim yüzde 81.74 ile rekor düzeyde gerçekleşti. Meyvedeki yıllık işlem miktar azalışının yüzde 20.97 olması bu artışta önemli rol oynadı.

Mart ayında miktar ve fiyat endekslerindeki aylık değişimler, domates için son 5 yılın miktarda en yüksek artışı ve fiyatta ise en düşük ikinci değeri olarak yansıdı.

Bir önceki aya göre (aylık) domates işlem miktar endeksi Mart ayında yüzde 78.91'lik artış göstermesine karşılık işlem fiyat endeksi aylık yüzde 29.48 düştü.

Bir önceki aya göre (aylık) sebze işlem miktar endeksi, Mart ayında yüzde 35.55'lik artış gösterirken, işlem fiyat endeksi ise aylık yüzde 18.93 azaldı. Son 5 yılın Mart ayları dikkate alındığında, sebze miktar endeksi aylık rekor civarında artarken fiyat endeksi ise rekor düşüş gösterdi.

Bir önceki aya göre (aylık) meyve işlem miktar endeksi, Mart ayında yüzde 8.24 azalırken, işlem fiyat endeksi yüzde 3.55 arttı. Son 5 yılın Mart ayları dikkate alındığında aylık değişimler, meyve miktarda rekor düşüş ve fiyat endeksinde ise ortalama düzeyde artış olarak gerçekleşti.

ŞUBAT'TA TARIMSAL MALİYETLERDEKİ AYLIK ARTIŞ HIZI YAVAŞLADI

ATB, ATAŞ Başkanı Ali Çandır, Tarım-GFE'nin Şubat ayında aylık yüzde 1.22, yıllık yüzde 69.99 ilan edildiğini belirtirken, "Bu yıllık rakam, son 8 yılın en yüksek ikinci rakamı olmuştur. Geçtiğimiz yıl Şubat ayındaki yüzde 80.99'luk rekor enflasyondan yaklaşık 10 puanlık bir hız kesme söz konusudur" dedi.

Antalya Ticaret Borsası (ATB) ve Antalya Tarım Konseyi (ATAŞ) Başkanı Ali Çandır, Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından açıklanan Şubat ayı Tarımsal Girdi Fiyatları Endeksini (Tarım-GFE) değerlendirdi.

Şubat ayında Tarım-GFE'nin aylık yüzde 1.22 ilan edildiğini belirten Çandır, "Bu rakam, 2021 yılı Şubat ayı enflasyonunun altında ilan edildi. Böylece Şubat ayı ortalaması olan yüzde 1.5'in altında bir aylık enflasyon ilan edilmiş oldu" dedi.

Tarım-GFE'nin yıllık yüzde 69.99 ilan edildiğini belirten Çandır, "Bu yıllık rakam, son 8 yılın en yüksek ikinci rakamı olmuştur. Geçtiğimiz yıl Şubat ayındaki yüzde 80.99'luk rekor enflasyondan yaklaşık 10 puanlık bir hız kesme söz konusudur. İlan edilen rakamlar, Şubat ayları itibarıyla nispi yüksek bir dönem içerisinde olduğumuzu göstermektedir. Özellikle yıllık düzeyde geçmişe göre hala rekor düzeylerde bulunmaktayız" dedi.

YILLIKTA REKOR TOHUMUN

TÜİK tarafından açıklanan Şubat ayı Tarım-GFE'nin alt kalemlerine bakıldığında, tarımda kullanılan mal ve hizmetlerin fiyatlarında aylık yüzde 0.97 ve yıllık yüzde 67.77'lik artış ilan edildiğini belirten Çandır, tohumda yüzde 1.77, enerjide yüzde -3.95, gübrede yüzde -2.48, ilaçta yüzde 2.63, veteriner hizmetlerinde yüzde 0.79, yemde yüzde 2.89, diğer kalemlerde ise yüzde 2.62'lik değişimlere dikkat çekti.

Çandır, aynı kalemlerin Şubat ayındaki yıllık değişimlerine bakıldığında, tohumda yüzde 83.18, enerjide yüzde 38.63, gübrede yüzde 77.92, ilaçta yüzde 38.73, veteriner hizmetlerinde yüzde 47.62, yemde yüzde 70.44 ve diğer kalemlerde ise yüzde 109.23 artış ilan edildiğini belirtti. Çandır, tarımsal yatırıma katkı sağlayan mal ve hizmetlerin fiyatlarında aylık yüzde 2.92, yıllık yüzde 87.00'lik artış olduğunu kaydetti.

MAKAS ÜRETİCİ LEHİNE DÖNDÜ

TÜİK'in Şubat ayı tarımsal üretici fiyat endeksi (Tarım-ÜFE) aylık yüzde 6.58, yıllık ise yüzde 127.56 olarak ilan ettiğini anımsatan Başkan Çandır, "Tarımsal faaliyetlerde bulunanlar açısından son bir yıllık eğilim sürekli sektörün aleyhine seyrederken Nisan, Mayıs ve Temmuz aylarında üretici lehine bir durum yaşanmıştı. 2023 yılı Ocak ve Şubat aylarında da makas, yine üretici lehine dönmüştür. Önümüzdeki aylarda bu eğilimin devam etmesi, üretici kesim için birikmiş zararları kapatmak açısından olumlu beklentidir" değerlendirmesinde bulundu.

Yurtiçi ve yurtdışı üretici enflasyonlarının da tarımı dolaylı olarak etkilediğini belirten Başkan Ali Çandır, "Şubat ayında açıklanan aylık yüzde 0.42 ve yıllık yüzde 48.13 düzeyindeki yurtdışı üretici enflasyonu ile aylık yüzde 1.56 ve yıllık yüzde 76.61 düzeyindeki yurtiçi üretici enflasyonu, genel olarak sektörün geçmişten gelen maliyet yükünü gelecekte de taşımaya devam edeceğini göstermektedir.

Ali ÇANDIR

Ancak bu ay özellikle YD-ÜFE rakamının geçen aya göre düşük artışla ilan edilmesi, tarımsal girdi fiyatları üzerinde olumlu etki yapabilecektir" dedi. Yİ-ÜFE içindeki gıda imalatının aylık yüzde 4.64 ve yıllık 88.38 arttığını dikkat çeken Çandır, "Gıda imalatı enflasyonu, aylıkta ve yıllıkta Tarım-GFE'den yüksek iken Tarım-ÜFE'den ise aylıkta ve yıllıkta düşük seyretnmiştir. Bu enflasyonlar, gıda imalatı maliyetleri açısından yükseltici etki yapmaya devam etmiştir" değerlendirmesinde bulundu.

Şubat ayında üretici kesimdeki bu enflasyonlara karşılık tüketici enflasyonu TÜFE'nin aylık yüzde 3.15 ve yıllık yüzde 55.18 ilan edildiğini anımsatan Çandır, "Tüketici taraftaki gıda enflasyonu aylık yüzde 7.36 ve yıllık yüzde 69.33 olmuştur. İşlenmemiş gıda enflasyonu ise Şubat'ta aylık yüzde 11.05 ve yıllık yüzde 66.13 düzeyinde ilan edilmişti. Yaş meyve sebze enflasyonu ise aylık yüzde 18.04 ve yıllık 40.43 olarak ilan edilmişti. Tüketici taraftaki bu rakamlar; üreticilerin maruz kaldığı maliyet artışlarını, yaklaşık yüzde 60 düzeyinde tüketiciye yansıtıldığını göstermektedir" değerlendirmesinde bulundu.

HASYURT TARIM FUARI 26. KEZ KAPILARINI AÇIYOR

Türkiye'nin ilk tarım fuarı Hasyurt Tarım Fuarı, bu yıl 26-29 Nisan 2023 tarihlerinde kapılarını 26'ncı kez açacak. Hasyurt Tarım Fuarı tanıtım toplantısı, Antalya Büyükşehir Belediye Başkanı Muhittin Böcek, Finike Belediye Başkanı Mustafa Geyikçi, Antalya Ticaret Borsası ve Tarım Konseyi Başkanı Ali Çandır, Kumluca Ticaret ve Sanayi Odası Başkanı Fahri Özen, Kumluca Ticaret Borsası Başkanı Fatih Durdaş, Finike Ziraat Odası Başkanı Halil Sarıçobanoğlu ve Antalya Tarım İl Müdürü Gökhan Karaca'nın katılımıyla Antalya Büyükşehir Belediyesi ev sahipliğinde düzenlendi.

TARIMI HER DAİM DESTEKLİYORUZ

Antalya Büyükşehir Belediye Başkanı Muhittin Böcek, Türkiye'nin ilk tarım fuarı olan Hasyurt Tarım Fuarı'nı bu yıl da 26'ncı kez 26-29 Nisan 2023 tarihleri arasında tarımın verimli toprakları Finike'de düzenleyeceklerini belirterek, "Büyükşehir Belediyesi olarak göreve geldiğimiz günden bu yana, Antalya için tarımın en önemli sektörlerden biri olduğu bilinciyle Yerelden Kalkınma Projelerimiz ile çiftçimizi, üreticimizi her daim destekliyoruz. Antalya'mızın 19 ilçesinde üreticimizle, çiftçimizle işbirliği içerisinde çalışmaya devam ediyoruz. Gerçekleştirilecek fuarımızda ziyaretçiler; yeni hizmet ve ürünleri tanıyacak, yapacakları görüşmelerle çalışmalarına katkı sağlayacaklardır. Ayrıca yeni iş ve ticari birlikler kurarak ürün ve üretimlerini daha değerli hale getirme fırsatlarını bulacaklardır" dedi.

FUARI ULUSLARARASI ALANA TAŞIYACAĞIZ

Türkiye'nin örtü altı tarımının yüzde 50'sini gerçekleştiren Antalya'nın üretim kapasitesiyle 1'inci sırada yer aldığı aktaran Başkan Muhittin Böcek, "Türkiye'nin sebze ihtiyacının yüzde 40'ı, yaklaşık 30 bin kayıtlı çiftçimizin yer aldığı Kumluca, Finike, Demre ve Kaş ilçelerimizden yani Batı Akdeniz kuşağından karşılanmaktadır. Batı Akdeniz tarım bölgemizin sahip olduğu üretim kapasitesi ve potansiyeliyle, Hasyurt Tarım Fuarı'nın geçmişten gelen tecrübesiyle önümüzdeki yıllarda fuarın uluslararası boyuta taşınmasını ve marka değerini pekiştirmesini hedefliyoruz. Organize edeceğimiz bu büyük tarım buluşmasında sektörün tüm paydaşlarının yerlerini almalarını bekliyor, tüm üreticilerimizi fuarımıza davet ediyorum" diye konuştu.

TÜM HALKIMIZ DAVETLİDİR

Finike Belediye Başkanı Mustafa Geyikçi, bir okulun bahçesinde başlayan Türkiye'nin ilk tarım fuarına 7 yıl ara verildikten sonra geçen yıl tekrar Büyükşehir Belediye Başkanı Muhittin Böcek'in destekleriyle başladıklarını hatırlatarak, tüm sektör paydaşlarını Finike'ye davet etti.

KÜLLERİNDEN DOĞAN FUAR

Antalya Ticaret Borsası ve Antalya Tarım Konseyi Başkanı Ali Çandır, Antalya Büyükşehir Belediye Başkanı Muhittin Böcek, Finike Belediye Başkanı Mustafa Geyikçi ile oda borsalar ve ziraat odasının birlikte hareket etmesiyle 7 yıl aradan sonra Hasyurt Tarım Fuarı'nı canlandırdıklarını anımsatarak, "Türkiye'nin ilk tarım fuarı Hasyurt, küllerinden yeniden doğdu" dedi. Antalya'da tarımın turizmden önce başladığını, o nedenle tarım kenti Antalya olarak anılması gerektiğini söyleyen Çandır, "Tarımdan gelen para bu kentin tüm kılcal damarlarına nüfus ediyor. Tarımın başkenti Antalya, turizmin de başkenti diyebiliriz" dedi.

AİLELER YARIŞACAK ÖDÜL KAZANACAK

Hasyurt Tarım Fuarı'nın programıyla ilgili bilgi veren Başkan Çandır, fuarın ilk günü Nasıl Bir Ekonomi Gazetesi Tarım Yazarı Ali Ekber Yıldırım ile "Söz Genç Çiftçi" programının gerçekleştirileceğini, ikinci gün bal üretimiyle ilgili bal panelinin düzenleneceğini, aynı gün bölgedeki ziraat odası başkanlarının konuk olacağı bir program gerçekleştirileceğini söyledi.

Fuarın üçüncü günü "Söz Kadın Çiftçi" programının gerçekleştirileceğini, dördüncü gün ise Tarım İl Müdürlüğü organizasyonunda "Çiftçiler Yarıyor" programının olacağını kaydeden Çandır, "Batı Antalya bölgesindeki çiftçiler ödüllü bilgi yarışmasına katılacak" dedi.

Yarışmada birinci olan çiftçi aileye 10 bin TL, ikinciye 7 bin 500 TL, üçüncü aileye 5 bin TL, diğer katılımcı ailelere 2'şer bin TL para ödülü verileceğini duyuran Başkan Çandır, Fuarda, katılımcı firmaların desteğiyle çekiliş yapılacağını bildirdi.

www.hasyurtfuari.com adresinden kayıt yaptıran çiftçilerin çekilişe katılabileceğini söyleyen Çandır, 7 çiftçiye fide, 20 çiftçiye gübre, 16 çiftçiye malç ve solarizasyon naylonu, 6 çiftçiye bambus arısı, 4 çiftçiye aileleriyle birlikte tatil hediye edileceğini bildirdi. Çandır, talihlilerin Hasyurt Fuarı'nın sosyal medyasından yayınlanacağını kaydetti.

GİRİŞ ÜCRETSİZ

Geçen yıl 6 bin 500 metrekare alanda düzenlenen Hasyurt Tarım Fuarı'nın bu yıl 8 bin 500 metrekare alanda düzenleneceğini bildiren Çandır, "Geçen yıl 75 katılımcı vardı, bu yıl konusunda uzman marka 95 katılımcı olacak. Geçen yıl 18 bin 729 ziyaretçi vardı, bu yıl ziyaretçi hedefimiz 25 bin. Fuar giriş ücretsizdir" dedi.

FUARI YENİDEN CANLANDIRDIK

Antalya Tarım İl Müdürü Gökhan Karaca, Antalya'nın turizmin yanı sıra tarımın da başkenti olduğunu söyleyerek, "Antalya, tarımda Türkiye'nin gayri milli safı hasılasının önemli bir kısmını karşılıyor. Antalya olarak tarım fuarlarının önemini çok iyi biliyoruz. Son iki yıldır Hasyurt Tarım Fuarı'nı yeniden canlandırdık. Ülkemize yeniden çok önemli bir fuar kazandırdık. Katkı sunan herkese teşekkür ediyorum" dedi.

ÇİFTÇİYE YOL GÖSTERECEK FUAR

Kumluca Ticaret ve Sanayi Odası Başkanı Fahri Özen, Batı Antalya'nın en önemli organizasyonu olan Hasyurt Tarım Fuarı'nda sektörün tüm paydaşlarını görmek istediklerini dile getirdi. Kumluca Ticaret Borsası Başkanı Fatih Durdaş, Türkiye'nin ilk tarım fuarını geçen yıl başarı ile tamamladıklarını hatırlatarak, "Fuar için çok heyecanlıyız. Portakal ve domatesin ön önemli üreticilerinden biri olan ilçemiz ekonomisine tarımın çok önemli bir katkısı var. Örtüaltı üretimin de Türkiye'nin en önemli merkezi olan bölgemizde bu fuarla üreticilerimiz ve sektör temsilcilerimiz yeni gelişmeleri, sulama sistemlerini, makine ekipmanlarını görme fırsatı olacak. Fuarımız çiftçilerimize önemli bir yol gösterecektir" diye konuştu.

FUAR HEYECANI BAŞLADI

Finike Ziraat Odası Başkanı Halil Sarıçobanoğlu, Finike olarak ziyaretçileri en iyi şekilde ağırlayacaklarını belirterek, tüm sektör bileşenlerini Finike'ye beklediklerini kaydetti.

Hasyurt Fuar Alanı'nda 8 bin 500 metrekare alanda yapılacak fuarda tohumdan gübreye, zirai ilaçtan sulama sistemlerine, sera konstrüksiyonlarından fideye kadar birçok sektörden katılımcılar yer alacak. Girişlerin ücretsiz olduğu Hasyurt Tarım Fuarı'nda çiftçiler ve üreticiler sektöre ilişkin yeni ürün ve hizmetleri tanıma fırsatı bulacak.

ANTALYA TİCARET BORSASI NİSAN MECLİSİ TOPLANDI

ATB Başkan Vekili Halil Bülbül, gelecek dönem için hem meslek komiteleri üyeleri hem tarım sektörünün son 5 yılda yaşanan zorlukların aşılması yönünde beklenti içerisinde olduğunu bildirirken, tarım sektörünün beklentilerini 11 maddede dile getirdi.

Antalya Ticaret Borsası Nisan Ayı Meclis Toplantısı, Meclis Başkanı Erdoğan Ekinci başkanlığında yapıldı. Yönetimin bir aylık çalışmasıyla ilgili üyelerin bilgilendirildiği Meclis'te ATB Başkan Vekili Halil Bülbül, yeni dönemde tarım sektörünün beklentilerini dile getirirken, 26. Hasyurt Tarım Fuarı'na davette bulundu.

RAMAZAN YARDIMLARI DEPREM BÖLGESİNE

ATB Başkan Vekili Halil Bülbül, Ramazan ayında geleneksel hale getirdikleri iftar programına ara verdiklerini, yardımları deprem bölgesine ilettiklerini kaydederken, "Deprem bölgesindeki halkın ve iş dünyasının yaralarının sarılması için çalışmaya devam ediyoruz. Üst kurumumuz Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği'nin başlattığı, 'El verin ev yapalım' kampanyasına desteklerinizi bekliyoruz" dedi.

Cumhuriyetin kurucusu Önderimiz Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün çocuklara armağan ettiği 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı'nın coşkusuyla kutlandığını belirten Bülbül, "Allah, devletimizi, milletimizi ve cumhuriyetimizi sonsuza kadar daim eylesin. Devletimiz ve vatanımız için şehit olan büyüklerimizi bir kez daha rahmet ve minnetle anıyoruz. Bağımsızlığımızın ve egemenliğimizin sembolü olan Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin açılışı olan 23 Nisan'da Meclisimizin de 103. yılını kutladık" dedi.

SEÇİMLER BARIŞ İÇİNDE GEÇSİN

Yüz yılı aşkın bir süredir demokrasiye, özgürlüğe ve hukuka olan bağlılığın esası olan seçimlerin barış içerisinde yapıldığını, bundan sonra da yapılmaya devam edeceğini söyleyen Bülbül, "14 Mayıs'ta yapacağımız seçimde de temel düsturumuz, özgür iradeli ve dürüst seçim olacaktır. Vatandaşlarımız, milletimiz ve devletimiz için hayırlara vesile olacağına inandığımız bu seçimde de vatandaşlık görevimizi yerine getireceğiz. 14 Mayıs seçimleri ile Meclisimizi ve Cumhurbaşkanımızı önümüzdeki 5 yıl için seçeceğiz" diye konuştu.

TARIM BEKLENTİLERİNİ DİLE GETİRDİ

Yeni dönemde herkesin ortak beklentisinin, yaşanan kronik sorunlara sürdürülebilir çözümler üretilmesi olduğunu ifade eden Bülbül, "Ülkemiz genelinde olduğu gibi kentimiz ve sektörümüz için de bu beklentimiz bakidir" dedi. Gelecek dönem için hem meslek komiteleri üyeleri hem tarım sektörünün son 5 yılda yaşanan zorlukların aşılması yönünde beklenti içerisinde olduğunu vurgulayan Bülbül, beklentileri şöyle özetledi:

*"Tarım Kanunu'na göre çiftçiye, milli gelirin yüzde 1 olan payın destek olarak verilmesi,

*Kırsal yaşamın ve kırsalda sunulan kamu hizmetlerinin kalitesinin artırılması ve kırsalda yaşamın motive edilmesi, tarıma özel bir sosyal güvenlik modelinin geliştirilmesi

*Hazine arazilerinin tarım sektöründe faaliyet gösteren tecrübe sahibi kişilere tahsis edilmesi,

*Tarımda kullanılan akaryakıt, elektrik ve su ile zirai karantina ücretlerinde indirimle gidilmesi,

*Tarımsal tedarik platformunun oluşturularak maliyetlerin düşürülmesi, tarım envanterinin çıkarılması,

*Güneş enerji santralleri kurulumunda tarımsal üretim yapan işletmelere ürettiği miktar kadar kamuya satış yapmasının sağlanması,

*Yeni kurulacak ve mevcut seraların modernizasyonu için bankalar tarafından kolay, erişilebilir ve üretim tecrübesi olan ehil kişilere kredilerin verilmesi,

*Tarım ve Orman Bakanlığı'nda süs bitkileri ile ilgili işlemlerin daha hızlı ilerlemesi ve teknik sorunların daha kolay çözülmesi için Süs Bitkileri Dairesi'nin kurulması,

*Hayvansal üretimin devamlılığının sağlanabilmesi için hayvancılık politikalarının yeniden düzenlenmesi ile akaryakıt, gübre, yem, hayvansal ilaç vb. girdi maliyetlerinin düşürülmesine odaklanması,

*Ziraat Bankası aracılığıyla hayvansal üretime yönelik verilen kredi tutarlarının artırılarak işin ehli olan kişilere kolay erişilebilir bir biçimde verilmesi,

*Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğü (TIGEM) başta olmak üzere ilgili kurumların verimli hayvan ırkları geliştirmesi ve yaygınlaştırması ile ekonomik öngörülebilirliğin arttığı bir döneme girilmesi öncelikli beklentilerdir. Beklerimizin politikalarda ve icraatlarda yer almasını talep ediyoruz."

SÜRDÜRÜLEBİLİR TARIMSAL FAALİYET

Yağış rejiminin özellikle son yıllarda bozulduğunu, yeni rejime uyum sağlayabilmek için mutlaka bazı planlama ve projelerin gündeme alınması gerektiğini söyleyen Bülbül, "Özellikle su kullanımı ve yağmur hasadı planlamaları ve projeleri konusunda çalışmalar yapmalıyız.

Son iki yıldır bu konuda Borsa olarak bizler üzerimize düşen bilgilendirme etkinliklerini yapmaktayız. Karbon ayak izinden su yönetimine kadar uzanan yelpazede sürdürülebilir tarımsal faaliyetler konusunda etkinliklerimizi yapmaya önümüzdeki dönemde de devam edeceğiz.

Bu yeni döneme hep birlikte hazırlanmalı ve rekabette geriye düşmemeliyiz" dedi.

HASYURT TARIM FUARI'NA DAVET

ATB Başkan Vekili Halil Bülbül, Finike, Kumluca, Demre, Elmalı ve Korkuteli'nde tarımın birincil geçim kaynağı olduğunu belirtirken, Türkiye'nin ilk tarım fuarının Finike Hasyurt'ta düzenlendiğini kaydetti.

26. Hasyurt Tarım Fuarı'nın, Antalya Büyükşehir Belediyesi, Finike Belediyesi, Antalya Tarım Konseyi, Kumluca Ticaret Borsası ile Kumluca Ticaret ve Sanayi Odası'nın organizasyonunda, ATB ve diğer paydaşların desteğiyle bu yıl 26-29 Nisan tarihlerinde düzenleneceğini belirten Çandır, Çarşamba günü saat 14.00'te açılacak olan ve dört gün boyunca 12.00-21.00 saatleri arasında ziyarete açık olacak 26. Hasyurt Tarım Fuarı'na davette bulundu.

Meclis'te üyeler, sektörleriyle ilgili değerlendirmelerde bulundu.

TARIMDA İHRACAT AZALDI

Tarım kenti Antalya'da Nisan ayında tarım ihracatı bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 13 azaldı. Nisan ayında Antalya, 106 milyon dolarlık tarım ürünleri ihracatı gerçekleştirdi.

Antalya Ticaret Borsası ve Antalya Tarım Konseyi Başkanı Ali Çandır, Antalya'nın Nisan ayı ihracat rakamlarını değerlendirdi.

Antalya'nın Nisan ayında toplam ihracatının yüz de 58'ini tarım sektörünün gerçekleştirdiğini kaydeden Çandır, "Antalya'nın loko-motif sektörü tarım sektörü ihracatı Nisan ayında bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 13 azalışla 106 milyon dolarlık ihracat gerçekleştirdi.

Tarım sektörü içerisinde yüzde 64'lük paya sahip yaş meyve sebze ihracatı ise bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 16 artışla 69 milyon dolarlık ihracat gerçekleştirdi" diye konuştu.

Nisan ayında Türkiye'nin yaş meyve sebze ihracatının yüzde 29'unun Antalya'dan yapıldığını kaydeden Başkan Çandır, "Nisan ayında Türkiye'nin süs bitkileri ve mamülleri ihracatının yüzde 44.6'sı Antalya'dan yapıldı. Nisan ayında Türkiye'nin toplam ihracatının yüzde 1.1'i, sanayi ihracatının yüzde 0.4'ü Antalya'dan yapıldı. Aynı dönemde maden ihracatının yüzde 5.6'sı Antalya'dan yapıldı" bilgilerini paylaştı.

2023 Nisan ayında bir önceki yılın aynı ayına göre, yaş meyve sebze ihracatının Türkiye'de yüzde 12.4 artarken, Antalya'da yüzde 15.8 arttığına dikkat çeken Çandır, yaş meyve sebze ihracatının yüzde 16 artışla 69 milyon dolara çıktığını vurguladı.

Geçen Yılın aynı ayın göre 2023 Nisan ayında Antalya'da toplam ihracat içinde tarımın payının yüzde 6 artarak yüzde 58 olduğunu belirten Çandır, "Sanayinin payı yüzde 1 azalarak yüzde 27 oldu, madencilik payı ise yüzde 6 azalarak yüz de 14 oldu" dedi.

ANTALYA'NIN İHRACAT PERFORMANSI (1000 \$)

ANTALYA TİCARET BORSASI

SEKTÖR	01-30 NİSAN			01 OCAK - 30 NİSAN		
	2022	2023	DEĞ.	2022	2023	DEĞ.
I. TARIM	109.885	106.349	-%3,2	407.407	460.802	+%13,1
Yaş Meyve ve Sebze	59.586	68.994	+%15,8	238.597	306.138	+%28,3
Hidrokarbon, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamülleri	4.318	2.762	-%36,0	15.167	18.806	+%24,0
Süs Bitkileri ve Mam.	8.650	6.441	-%25,5	30.397	28.098	-%7,6
Diğer	37.331	28.151	-%24,6	123.246	107.760	-%12,6
II. SANAYİ	57.933	49.873	-%13,9	183.974	182.652	-%0,7
III. MADENCİLİK	42.295	26.153	-%38,2	128.684	96.421	-%25,1
TOPLAM	210.202	182.787	-%13,0	721.018	741.159	+%2,8

Kaynak: TİM - İhracatçı Firmaların Kanunî Merkezleri Bazında Sektör İhracat Performansı (1000 \$)

ANTALYA'NIN İHRACATINDA SEKTÖRLERİN PAYI

ANTALYA'NIN TARIMSAL İHRACATINDA SEKTÖRLERİN PAYI

"2023'ten itibaren geçerli değildir."

WWW.ANTALYA.BORSA.ORG.TR

	MİKTAR			FİYAT		
	ENDEKS	AYLIK DEĞİŞİM	YILLIK DEĞİŞİM	ENDEKS	AYLIK DEĞİŞİM	YILLIK DEĞİŞİM
DOMATES	77	▲ % 30,77	▲ % 5,54	916	▼ % -7,24	▼ % -4,10
SEBZE	77	▲ % 13,23	▼ % -14,86	1023	▼ % -18,27	▲ % 21,59
MEYVE	59	▼ % -9,09	▲ % 2,14	1208	▲ % 17,98	▲ % 48,83

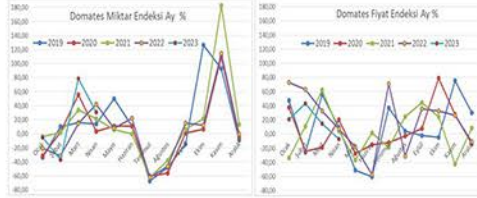
ANTALYA TİCARET BORSASI

NİSAN AYI HAL ENDEKSİNİ AÇIKLADI

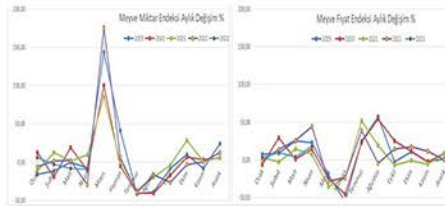
Domates miktar endeksi yıllık yüzde 5.54 artarken, fiyat endeksi yüzde 4.10 azaldı. Sebze miktar endeksi yıllık yüzde 14.86 azaldı, fiyat endeksi yüzde 21.59 arttı. Meyve miktar endeksi yıllık yüzde 2.14 arttı, fiyat endeksi ise yüzde 48.83 arttı.

Antalya Ticaret Borsası(ATB), Nisan ayı Antalya Halleri Domates, Sebze ve Meyve Endeksini açıkladı. Antalya hallerinde işlem gören domates, sebze ve meyvelerin işlem miktar ve fiyatlarıyla ilgili endeks değerleri, 2023 Nisan ayında bir önceki aya göre ve geçen yılın aynı ayına göre değişim gösterdi.

Nisan ayı endeksleri miktarda bir önceki aya göre (aylık) domateste yüzde 30.77, sebzede yüzde 13.23 artarken ve meyvede ise yüzde 9.09 azaldı. Miktar endeksleri geçen yılın aynı ayına göre (yıllık) domateste yüzde 5.54 artarken, sebzede yüzde 14.86 azaldı, meyvede ise yüzde 2.14 arttı.

Nisan ayında domates fiyat endeksindeki yıllık değişim, yüzde 4.10 olarak gerçekleşirken, miktardaki yüzde 5.54'lük artış, fiyattaki bu düşüşün temel nedenlerinden biri oldu. Sebze fiyat endeksindeki yıllık değişim yüzde 21.59 olurken, sebzelerin yıllık miktar endeksinin yüzde 14.86 azalması, bu ortalama fiyat artışında önemli rol oynadı.

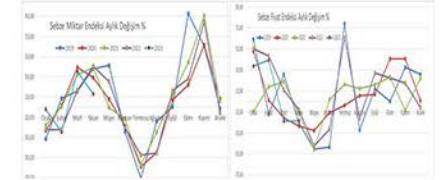

MEYVE FİYATI ARTTI

Meyve fiyat endeksindeki yıllık değişim yüzde 48.83 ile ortalama üstünde gerçekleşti. Meyvenin yıllık işlem miktarında yüzde 2.14'lük artışa rağmen fiyatta artış gerçekleşti.

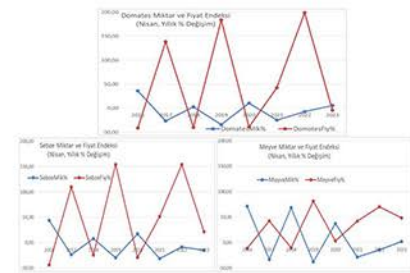
Nisan ayında miktar ve fiyat endekslerindeki aylık değişimler, domates için son 5 yılın miktarda ikinci en yüksek artışı ve fiyatta ise en düşük değeri olarak yansdı.

Bir önceki aya göre (aylık) domates işlem miktar endeksi, Nisan ayında yüzde 30.77'lik artış gösterirken, işlem fiyat endeksinin aylık yüzde 7.24 düşmesinde etkili oldu.

Bir önceki aya göre (aylık) sebze işlem miktar endeksi, Nisan ayında yüzde 13.23 artarken, işlem fiyat endeksi ise aylık yüzde -18.27 azaldı. Son 5 yılın Nisan ayları dikkate alındığında sebze miktar endeksi aylık en düşük artışı gösterirken, fiyat endeksi ise ikinci en düşük değere sahip oldu.

Bir önceki aya göre (aylık) meyve işlem miktar endeksi, Nisan ayında yüzde 9.09 azalırken, işlem fiyat endeksi yüzde 17.98'lik artış gösterdi. Son 5 yılın Nisan ayları dikkate alındığında aylık değişimler, meyve miktar ve fiyat endekslerinde ortalama düzeyde gerçekleşti.

DOMATESTE MİKTAR ARTTI, FİYAT AZALDI

Nisan ayında endekslerdeki yıllık değişimler, miktarda domates için son 8 yılın ortalama üstünde, sebze ve meyve için ise son 8 yılın ortalamasında gerçekleşti. Yıllık fiyat endekslerindeki değişimler ise domates için 8 yılın ortalama altında, sebze için son 8 yılın ortalamasında ve meyve için ise 8 yılın ortalama üstünde gerçekleşti.

SÜTÇÜ SÜBVANSİYON BEKLİYOR

ATB Yönetim Kurulu Üyesi Hüseyin Simav, hayvancılığın devamı için sütün sübvansye edilmesi gerektiğini söyledi. Sütte artan maliyetlere dikkat çeken Simav, hayvan kesimlerinden kaynaklı arzda sıkıntı yaşandığını söyledi.

Antalya Ticaret Borsası (ATB) Yönetim Kurulu Üyesi Hüseyin Simav, hayvancılığın geriye gitmesinin nedeninin sütte aranması gerektiğini söyledi. Süt para etmediği için kesilen hayvanların et fiyatlarının yükselmesine neden olduğunu kaydeden Simav, "Hayvancılığın bir adım ileri iki adım geriye gitmemesi için özellikle süt üretimi sübvansye edilmeli. Öncelikle yeni dönem gelecek olan siyasetçilerden beklentimiz bu. Yabancı çiftçinin ürününü alıp Türkiye'de tüketiciye sunarken aradaki görev zararıyla Türk üreticisine sübvansye edilseydi süt ve et fiyatları konularını çok konuşmuyor olacaktık" diye konuştu.

DAMIZLIK HAYVANLAR KESİLİYOR

Et arzında sıkıntı yaşandığını, çözüm olarak ithalata başvurulduğunu vurgulayan Hüseyin Simav, "Oysa 2 yıl önceden başlayıp süt üreticisi sübvansye edilseydi, süt üreticisi süt veren hayvanlarını kestirmeseydi, bugün etlik materyal de sütlik materyal de elimizde olacaktı" dedi. Et fiyatlarının aşırı yükselmesinden dolayı hala damızlık hayvanların kesildiğini kaydeden Simav, "Süt veren inekler kesime gidiyor" dedi.

ÇİFTÇİ DESTEKLENMELİ

Türk çiftçisinin desteklenmesi gerektiğini vurgulayan Hüseyin Simav, şunları söyledi:

"Türk çiftçisi desteklenmeli. İthalat yoluyla yabancı çiftçiye vereceğimiz desteği kendi üreticimize versek daha çok üretiriz. En küçük bir krizde maliyetler yüksek ise devlet sübvansye etmeli. Bunun başka yolu yok.

Ya üretici için özel bir maliyet sistemi getirilecek o üretici o ürünleri, gübresini, mazotunu enerjiyi, buradan karşılayacak ya da sübvansye edeceğiz başka çaremiz yok.

Önümüzdeki dönemin en önemli konusu hayvancılık olacak, et olacak, süt olacak. Tarımın önemim pandemiden başından beri hepimiz çok iyi anladık. Etin, sütün, hububatın, arpanın, buğdayın ne demek olduğunu anladık."

Hüseyin SİMAV

HİSARCIKLIOĞLU YENİDEN TÜRK TSOB BAŞKANI

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) M. Rifat Hisarcıklioğlu, Türk Ticaret ve Sanayi Odaları Birliği Başkanlığı'na yeniden seçildi.

Türk Ticaret ve Sanayi Odaları Birliği Genel Kurulu, Türkiye, Azerbaycan, Kazakistan, Kırgızistan, Özbekistan, Macaristan, Türkmenistan ve KKTC iş dünyası temsilcilerinin katılımıyla, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği'nin (TOBB) ev sahipliğinde İstanbul'da gerçekleştirildi.

Genel Kurul'da yapılan seçim sonucunda TOBB Başkanı M. Rifat Hisarcıklioğlu, oybirliği ile Türk Ticaret ve Sanayi Odaları Birliği Başkanlığına yeniden seçildi. Hisarcıklioğlu, üye ülkeler arasındaki ekonomik ilişkileri geliştirmek ve güçlendirmek için çalışmaya devam edeceklerini belirterek, "Şahsıma gösterilen güven ve teveccüh için teşekkür ederim" dedi.

Hisarcıklioğlu, öncelikle üye ülkeler arasındaki ticari engelleri kaldırarak, ticareti artırmaları gerektiğini vurgulayarak, "AB benzeri bir bütünleşme başarı hikâyesini biz de yazmalıyız. Türk Devletler Teşkilatını ve Birliğimizi, bu hedefe ulaşmamızı sağlayacak, stratejik önemde adımlar olarak görüyorum.

Böylece, aramızdaki dayanışma daha da artacak ve yeni işbirliği imkânları gelişecektir. İnaniyorum ki, el ele vererek, hükümetlerimiz ve iş dünyası birlikte çalışırsa, yeni başarı hikâyelerini, Türk dünyası da yazacaktır" ifadelerini kullandı.

HASYURT TARIMI BULUŞTURDU

Türkiye'nin ilk tarım fuarı Hasyurt Tarım Fuarı 26'ncı kez tarım sektörünü buluşturdu. Çok sayıda katılımcı ve ziyaretçinin tarımla buluştuğu fuarın uluslararası olması hedefleniyor.

26. Hasyurt Tarım Fuarı, Finike İlçesi'nde açıldı. Antalya Büyükşehir Belediyesi, Finike Belediyesi, Antalya Tarım Konseyi, Kumluca Ticaret Borsası, Kumluca Ticaret ve Sanayi Odası, Finike Ziraat Odası işbirliğiyle düzenlenen ve bir çok kurum tarafından desteklenen fuar, görkemli bir törenle açıldı.

Açılışa, Antalya Büyükşehir Belediye Başkanı Muhittin Böcek, Finike Belediye Başkanı Mustafa Geyikçi, Antalya Tarım Konseyi Başkanı Ali Çandır, Kumluca Ticaret ve Sanayi Odası Başkanı Fahri Özen, Kumluca Ticaret Borsası Başkanı Fatih Durdaş, Antalya milletvekilleri, milletvekili adayları, siyasi partilerin ilçe belediye başkanları, siyasi partilerin il ve ilçe başkanları ile yönetim kurulları, oda ve borsa üyeleri ile protokol üyeleri katıldı.

"UNUTULAN FUARI CANLANDIRDIK"

Unutulmaya yüz tutmuş fuarı tekrar canlandıklarını belirten Finike Belediye Başkanı Mustafa Geyikçi, "Eski yerinde yeni yüzüyle sloganıyla Likya'nın, huzurun ve portakalın başkenti Finike'mizde tarım sektöründe önemli bir yere sahip fuarımızı,

paydaşlarımızın destekleriyle tarıma ivme kazandırmayı hedefleyerek yine bu alanda aynı coşkuyla gerçekleştirmekten mutluluk duyuyoruz" dedi.

Tüm çiftçi ve üreticilerin her zaman destekçisi olduklarını kaydeden Başkan Geyikçi, "26. Hasyurt Tarım Fuarımızda, yerli ve yabancı misafirlerimizi ağırlayarak bölge tarımını, projelerimizi, yerli mahsullerimizi, yaşadığımız sorunları ve çözüm önerilerini konuşarak tarımın gelişmesine ışık tutacağız.

İlçemizi bütüncül bir şekilde kaldırmak için nitelikli tarım ve turizm politikaları üreteceğiz" dedi.

“TARIMI GÜÇLENDİRİYORUZ”

Türkiye'deki örtü altı tarım üretiminin yarısının Antalya'dan karşılandığını belirten Antalya Büyükşehir Belediye Başkanı Muhittin Böcek, "Üreticimize destek vereceğime ve her daim yanlarında olacağıma söz vermiştim. Göreve geldiğim ilk günden bu yana, tarımın başkenti Antalya'mızda yerelden kalkınma hedefimizle çiftçimizi ve üreticimizi tüm gücümüzle destekliyoruz. Sulamada enerji desteği, kapalı devre sulama tesisleri, akıllı tarım uygulamaları, ekipman ve ürün desteği, biyolojik ve biyoteknik mücadele gibi birçok projemizi hayata geçirdik. Antalya Büyükşehir Belediyemize ait 21 halimizde, 996 komisyoncumuz ve 911 tüccarımızla işlem hacmi olarak Türkiye'de 1.sıradayız. Türkiye'deki örtü altı tarım üretiminin yarısı Antalya'dan karşılanıyor" dedi.

Finikli vatandaşlara da müjdesi olduğunu belirten Başkan Böcek, "Çevreye atılarak doğaya ve insan sağlığına büyük zarar veren zirai ambalaj atıklarının kontrolü için Kumluca'da başlattığımız 'Çevre Dostu Çiftçi Kart' Projemizi şimdi de Finike'de hayata geçireceğiz."

Türkiye'ye örnek olan projemizle hem çevremizi hem de sağlığımızı koruyarak akıllı otomatlarımıza atılan zirai ilaç kutularından elde edilen puanlar ile çiftçimizi ödüllendirip destekleyeceğiz." dedi.

Finike Belediye Başkanı Mustafa Geyikçi'nin, Antalya Büyükşehir Belediye Başkanı Muhittin Böcek ve tüm paydaşlara plaket takdiminin ardından fuar, kapılarını ziyaretçilerine açtı.

GENÇ ÇİFTÇİLER DESTEK İSTEDİ

Fuarın birinci gününde 'Söz Genç Çiftçilerde Programı' paneli düzenlendi. Nasıl Bir Ekonomi Gazetesi Tarım Yazarı Ali Ekber Yıldırım moderatörlüğünde düzenlenen panele genç çiftçiler Baki Şahin, Şerife Sıkıcıoğlu, Orhan Gök, Mehmet Çatakkaya, Salih Çan Karaya katıldı. Tarımda yaşadıkları sıkıntıları anlatan genç çiftçiler, tarımda kalabilmeleri için çözülmesi gereken sorunlar ve çözüm önerilerini sundu. Panele katılan genç çiftçiler, tarımda kalmak istediklerini ancak destek beklediklerini söyledi.

SÖZ GENÇ ÇİFTÇİLERDE PROGRAMI

HASYURT 2023
26. Tarım Fuarı

İKLİM DEĞİŞİYOR ARILAR TEHLİKE ALTINDA

Fuarın ikinci gününde Akdeniz Üniversitesi Organik Tarım Bölümü Öğretim Görevlisi Dr. İbrahim Yavuz moderatörlüğünde 'Finike Ernez Bal Ormanı'nda İklim Değişikliği ve Arıcılık' paneli düzenlendi. Panele katılan Samsun Büyükşehir Belediyesi Tarımsal Hizmetler Daire Başkanı Dr. Ali Korkmaz, Sütçü İmam Üniversitesi Ziraat Fakültesi Zootekni Bölümü Öğretim Üyesi Prof. Dr. Halil Yeniar, Ernez ve Çevre Mahalleleri Bal Üreticileri Kültür, Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği Başkanı Ali Rıza Başaran bal üretimiyle ilgili bilgi ve deneyimlerini paylaştı. İklim değişikliğinin bal üretimini tehdit ettiğini söyleyen konuşmacılar, alınacak önlemlerle arıların yaşamsal döngüdeki devamının sağlanması gerektiğini ifade ettiler.

ODA BAŞKANLARI TARIMI KONUŞTU

Fuarda, ATA Genel Sekreteri Gonca Ertok moderatörlüğünde düzenlenen "Batı Antalya'da Tarım" paneline Finike Ziraat Odası Başkanı Halil Sarıçobanoğlu, Muratpaşa Ziraat Odası Başkanı Nazif Alp, Kumluca Ziraat Odası Başkanı Hidayet Kökçe ve Kaş Ziraat Odası Başkanı Ramazan Sarı katıldı. Ziraat odası başkanları, bölge tarımını anlatırken, sorun ve önerilerini dile getirdi.

KADIN ÜRETİCİLER SOSYAL GÜVENLİK İSTİYOR

Fuarın üçüncü gününde Hürriyet Akdeniz Tarım Yazarı Vahide Yanık moderatörlüğünde "Söz Kadın Çiftçi" programı düzenlendi. Panele katılan kadın çiftçiler Rukiye Savlı, Şerife Sıkıcıoğlu, Şenay Albayrak, Özlem Dönmez, Kamile Kıvrak, Zübeyde Şenoğlu, sorunlarını ve beklentilerini anlattı. Tarımda kadın olmanın zorluklarını anlatan kadınlar, sosyal güvenlikten yoksun olmanın yarattığı sıkıntıları dile getirdi. Kadın çiftçiler, devletin tarımda çalışan kadınlara sosyal güvenlik desteği sağlanması gerektiğini kaydeden kadınlar, "Üretmek istiyoruz ama destek bekliyoruz" dedi.

ÇİFTÇİ AİLELER YARIŞTI ÖDÜLLÜ ÇEKİLİŞLER YAPILDI

Fuarın son gününde 'Hasyurt Tarım Fuarı Çiftçi Aileler Yarışması' ödüllü bilgi yarışması yapıldı. Antalya Tarım ve Orman Müdürlüğü, Antalya Tarım Konseyi ve Finike Belediyesi işbirliğinde 2. si düzenlenen Çiftçi Aileler Yarışması Ödüllü Bilgi Yarışmasında Antalya'lı çiftçiler yarıştı. Çiftçi ailelere tarımla ilgili soruların sorulduğu yarışmada birinci olan Korkuteli'den Akar Ailesine 10 bin TL verilirken, ikinci olan Kumluca'dan Sayar ailesine 7 bin 500 TL, üçüncü olan Elmalı'dan Özkaya ailesine 5 bin TL ödül verildi. Katılan diğer çiftçi ailelere de 2'şer bin TL para ödülü verildi.

Fuar kapsamında çekiliş de yapıldı. Yapılan çekilişte, 7 çiftçiye 15.150 adet domates ve biber fidesi, 20 çiftçiye toplam 200 litre gübre, 16 çiftçiye toplamda 16 dönümlük malç ve solari-zasyon örtüsü, 6 çiftçiye birer kovan bombus arısı ve 4 üreticiye Pamukkale Kaplıcalarında 2 gece 2 kişilik tatil hediye edildi.

FUARA İLGİ YOĞUN OLDU

26. Hasyurt Tarım Fuarı'nı 4 günde 24 bin 358 kişi ziyaret etti. Ziyaretçilere özellikle Finike ve ilçelerin tarımı ve kültürü hakkında bilgi verilen fuarda, binlerce tarım ürününün tanıtımı yapıldı. Portakal ve limon gibi narenciye ürünleri, domates, biber, kavun, salatalık, patlıcan gibi yerli mahsullerin yanı sıra bombus arı ve tarım aletlerinin de sergilendiği, üretici ve tüketicilerin ortak bir noktada buluşturulduğu fuarda yeni markalar, ürün ve teknolojiler, uygulamalar ve kullanımlar hakkında istişarelerde bulunuldu.

HEDEF ULUSLARARASI

Fuarın düzenleyici kurumlarından Antalya Tarım Konseyi Başkanı Ali Çandır, 7 yıl aradan sonra geçen yıl 25'incisi düzenlenen Hasyurt Tarım Fuarı'nın daha da büyüyerek bu yıl 26'ncısının düzenlendiğini belirtti. Çandır, Batı Antalya'nın tarımda üretim DNA'sının sergilendiği yer olduğunu belirtirken, "Batı Antalya çiftçimiz üretim yetenekleriyle dünyaya örnek olabilecek nitelikte. Hasyurt Tarım Fuarı'yla yeni teknolojileri, bilimsel çalışmaları, yeni tarım uygulamalarını çiftçilerle üreticilerle buluşturuyoruz. Fuarı uluslararası alana taşımak için çaba sarf edeceğiz. Antalya adıyla birlikte Hasyurt Tarım Fuarı uluslararası alana çıkacaktır" diye konuştu.

'DEVLET BUBA SESİMİ DUY'

Yörük Mehmet Çatalkaya, 26. Hasyurt Tarım Fuarı kapsamında yapılan 'Söz Genç Çiftçi' programına katılan konuklar arasındaydı. Atadan hayvancılığın içerisinde olan Mehmet'in 287 keçisi, 160 oğlağı var.

DESTEK BEKLİYOR

Aslında bu sayıyı artırmak istiyor ama beklediği desteği göremediği için hayvancılığı bırakma noktasına gelmiş. Mehmet'in tek umudu devlette. "Biz devleti bubamız olarak görüyoruz" diyerek devlet babadan beklentisini dile getiriyor. 93. sayfa

Vahide YANIK

ETİN FORMÜLÜ YÖRÜK MEHMET'TE

Vahide YANIK

vahideulker@hotmail.com

MEHMET Çatalkaya, yaşı 25. Kendi deyimiyle o 'çoban' değil bir 'Yörük'. Çobanla Yörüklük arasındaki çizgiyi de ayırmıyor, "Herkes çoban olabilir ama Yörüklük atadan, dededen gelir. Biz hayvan kokusunu almazsak duramayız".

★ ★ ★

Yörük Mehmet Çatalkaya, 26. Hasyurt Tarım Fuarı kapsamında yapılan 'Söz Genç Çiftçi' programına katılan konuklar arasındaydı.

★ ★ ★

Mehmet, doğduğundan beri hayvancılığın içerisindeymiş. Babası, dedesi, atası on yıllardır küçükbaş hayvancılıkla geçimini sağlamış. Şimdi genç kuşak olarak Mehmet devralmış keçilerin sorumluluğunu. Mehmet'in 287 baş keçisi, 160 da oğlağı var. Aslında bu sayıyı artırmak istiyor ama beklediği desteği göremediği için hayvancılığı bırakma noktasına gelmiş.

★ ★ ★

Aslında babası ona küçük-lüğünden beri "Oku kendini kurtar" demiş. O da üniversite eğitimini enerji sistemleri üzerine tamamlamış ama ayakları onu tekrar ata topraklarına getirmiş, keçilerin yanına.

★ ★ ★

Babasının "Oku kurtul" sözü aklına takılmış Mehmet'in. "Neden kurtulunur, sıkıntılı bir durumdan kurtulunur" diye

işerisinde bulunduğu durumu sorgulamaya başlamış. **Peki hayvancılık sıkıntılı bir durum mu? Evet artık Mehmet için hayvancılık sıkıntılı bir durum olmuş. Mehmet'in tek umudu devlette.** "Biz devleti bubamız olarak görüyoruz. Buba ne yapar çocuğunu destekler" diyerek devlet babadan beklentisini dile getiriyor.

★ ★ ★

Bir dönem doktorların bile teşviklerden yararlanarak kredi çekip hayvancılık işine girdiğini anımsatan Mehmet, "Doktor kredi çekiyor, hayvancılık yapıyor, bu işi bilmediği için iki gün sonra batıyor. Doktora verilen kredi, gerçekten hayvancılıkla uğraşanlara verilseydi hayvancılık bu durumda olmazdı" diye sitemini iletiyor.

★ ★ ★

"Hayvancılıkla uğraşana kız vermiyorlar" diyor Mehmet, ses tonu düşerek. Evet sosyal yaşamı olmayan, sosyal güvencesi olmayan, kazancı tatmin etmeyen, yarını belli olmayan birinin ev kurması zor olsa gerek.

★ ★ ★

Mehmet, sadece kendi adına konuşmuyor, tüketici adına da konuşuyor. "Biz üretmezsek şehirdeki ne yiyecek?" diyerek üretimin önemini vurguluyor.

HAYVANCILIĞI KURTACAK 8 ÖNERİ

Yörük Mehmet'in hayvancılığın gelişmesi için 8 önerisi var:

- Maliyetler azaltılmalı,
- Sosyal güvencemiz yok, Devlet, hayvan yetiştiricisine sigorta desteği vermelidir. 150

anaç keçi besleyen aileden 1 kişinin sigortasını devlet karşılayabilir.

■ Bölgemize en uygun türün keçi olmasına rağmen keçinin bir marka değerinin bir borsasının olmaması büyük eksiklik. Üreticinin sadece bir gün elindeki hayvanı paraya döndürebiliyor.

■ Yerel yönetimler hayvan yetiştiricisinin yanında olmalı,

■ Hayvanı kestirecek kasa bulamıyoruz. Batı Antalya'da mezbahane kurulmalı.

■ Devlet yetiştirdiğimiz hayvana alım garantisi verilmeli,

■ Dağdaki kurt hayvanlarımızı parçalıyor, kurt devlet koruması altında olan bir tür, parçalanmış hayvanımız nedeniyle oluşan zararımız karşılanmalı.

*Kırsala eğitim, sağlık gibi temel ihtiyaçlar ulaştırılmalı, böylelikle gençlerin kente kaçması önlenir.

YÖRÜK MEHMET'E KULAK VERELİM

Yörük Mehmet'in dediği gibi devlet özellikle küçükbaş üreticiyi desteklese, küçük üreticiyi üretimde tutmak için desteğini verse, onlar hayvan sayısını artırırsa, yurdumuzda hayvan varlığında sıkıntı yaşanmasa, ithalata bağımlı kalmazsak, daha makul fiyatlarla ete ulaşsak, hem çocuklarımız proteinini yeterince alsalar sağlıklı büyüse hem biz sağlıklı yaşamak için en büyük protein kaynağı ete kolaylıkla ulaşsak kötü mü olur? Tabii ki olmaz. Yeter ki Yörük Mehmet'e kulak verelim.

Çoban Mehmet'in ve genç çiftçilerin sorunları, çözüm önerileri

TARIM DÜNYASINDAN
Ali Ekber Yıldırım
tarimdunyasi@gmail.com

Antalya Kumluca'da 26-29 Nisan tarihlerinde düzenlenen 26. Hasyurt Tarım Fuarı, Türkiye'nin en eski tarım fuarı olarak bilinir. Geçen sene olduğu fuarın ilk günü oradaydım.

Fuar'ın açılış günü sabah ilk uğrakla İzmir'den Antalya'ya uçtum. Antalya'dan Kumluca Ticaret Borsası Meclis Başkanı Mehmet Özçetin-kaya ile özellikle nar ve kiraz üretimi, ihracatı üzerine çok bilgilendirdi. Bir sohbet eşliğinde Kumluca'ya ulaştık. Kumluca'da Ticaret Borsası Başkanı Fatih Durdağ ve Antalya Ticaret Borsası Yönetim Kurulu Başkanı Ali Çandır ile Kumluca Toptancı Hal'i'nde buluşarak sebze meyve piyasasını, fiyatları yerinde değerlendirdik.

Fuara büyük destek sağlayan Antalya Büyükşehir Belediye Başkanı Muhittin Böcek ve Finike Belediye Başkanı Mustafa Geyikçi, Antalya Ticaret Borsası Başkanı Ali Çandır açılıştan sonra standartlar tek tek gezerrek bilgi aldı.

Açılıştan önce "Söz Genç Çiftçilerde" panelinde genç çiftçilerle buluştuk. Panelde yaşları 24-29 arası 5 çiftçi ile hem sorunları hem de geleceğe ilişkin beklentileri konuştuk.

Tarımla ilgili her gün yetkililer, iktidar, muhalefet partisi mensupları, sektör temsilcileri kendi bakış açıları ile açıklamalar yapıyor. Gençlerin sesine pek kulak verilmiyor. Gençler karsıda, tarımda kalmıyor diyeşikayet ediyor.

Yönettiğim panele konuşmacı ola-

rak katılan genç çiftçilerin tarıma bakışını geleceğe ilişkin beklentilerini özetleyerek paylaşıyorum:

Herkes çoban olabilir, Yürüklük soydan gelir
Mehmet Çatalıkaya (Kaş-Yörük/çoban, 24 yaşında): Hayvancılıkla uğraşıyorum. Yürük'üm. Çoban ile Yürük arasında ince bir fark var. Yürüklük soydan gelir. Bu masadaki arkadaşlar tarımla uğraşıyor. Üretim yapıyor, çoban olabilir. Ama Yürük olamaz. Yürük olabilmek için soyundan gelmesi lazım. Bu işi ne zamandan beri yapmaya başladın diye sorarsanız, Cenabı Mevla bu keçi-yarattığı başına bizim süle-iyi vermiş. O zamandan bu yana bu işi yapıyoruz. Hayvancılığın seviyor muyuz seviyoruz. O çanın sesini duymadan, kimisine pis kokar, biz o kokuyu almada yaşıyayız.

Devletin koruduğu kurt benim keçilerimi yiyor
Ama bizim ciddi sorunlarımız ve sıkıntılarımız var. Ben sorunları anlatıp çözümünü de söyleyeceğim. Bizim hayvancılığta 7 tane bilemedin 8 tane sorunumuz var.

Sorunlarımızdan biri kurt. Yerel halk canavar diyor. Benim 250 keçim var. 2008 yılından bu yana 500 keçi-mi canavar ediy. Ben aynı zamanda Konya Necmettin Erbakan Üniversitesi Enerji Sistemleri bölümünü bitirdim. Babam çağırır geri geldim. Burada aynı zamanda millî parklarda çalışıyorum. Onun dışında da malculukla uğraşıyorum. Devlet diyor ki kurtu vurmak yasak, koruma altında. Benim malımı yiyor. Devletin koruduğu bir mahlukat benim malımı yiyor. Devletin bu durumda benim zararımı karşılaması lazım. TARSİM'de sigorta yaptırarak hayvan başına 750 lira bedeli var.

Hayvan sayısına göre devlet Bağ-Kur primlerimizi ödesin
Sosyal bir güvence yok. Örnek veriyorum. Bağ-Kur ayda olmuş 3 bin li-

ra. Hayvancılık, Yürüklük denilen iş aile mesleği... Bir kişi tek başına bu işi döndüremez. Yaşlı-cocuk bütün ailenin bu işin içinde olması lazım. Biz 5 kişilik bir aileyiz. Bağ-Kur aylık 3 bin lira, 12 ay 36 bin lira yapar. Beş kişiyi hesaplırsak 180 bin lira eder. Türkiye'de herkes hayvancılık bitiyor, hayvancılık bitiyor diyor. Bunu söylemek basit. Ben de söylüyorum. Hayvancılığın bırakacağım. Devletin bana şunu söylemesi lazım ya kardeşim boş yere bir sürü milyonlarca lira para harcanyor. Bir doktor çıkıyor ben hayvancılık yapacağım diyor. Malın m'sinden anlamayan adam milyonlarca lira kredi çekiyor. Sonra yapamadım deyip kredinin hibesini de üstüne yattıyor. Hayvancılıktan anlayan benim. Devlet için bir aile için 180 bin lira para mıdır? Bençe hiçbir para değil. Her şeyi de geçtim şöyle bir sitem uygulamalı; devlet demeli ki kardeşim 150 anaç keçin olursa aileden bir kişinin sigortası bana ait. Eğer 250 yaparsan ki kişinin sigortası bana ait, 350 yaparsan 3 kişi. Sayılar çok önemli değil. Şu anda devlet bunu yapsa hayvancılık şaha kalkar. Adam gidip belediye, otelde çalışacağına keçi bakar, hayvan bakar.

İkoku'dan itibaren "Oku kurtar kendini" deniliyor
Aile kurmak Yürüklük, çobanlar olarak bizleri su değirmenine benzetebilirsin. Su değirmeninin dönmesi için ne lazım, su. Su akacak ki çark dönsün. Bakıyorum, ben ikoku-la girmişim. Babam kulağıma eğilip "oklu oku kurtar kendini". Liseye gittiğim, üniversiteye gittiğim yine aynı "oklu oku kurtar kendini". Şimdi bir ailede işin devam etmesi için yani değirmenin çalışması için su gerekiyor ya, su burada nesli temsil ediyor. Bizim bu işi sürdürmemiz için babamızın "oku ama sonra gel bu işi sürdür" demesi lazım. Ama kurtar kendini diyor. Kurtuluş ne neden olur? İzdirıp çektiğin bir yerden kurtulmak istersin. Ben çoban-

ları geziyorum, hiçbir çocuklarına rahatımı iyi bu işe devam etsin demiyorum. Bu çobanlığın devam etmesini istiyoruz diyen birini bulursanız ben o adamın elini öpmek istiyorum.

Yaban keçisi kadar değerim yok mu?
Devlet yaban keçilerini nesli tükeniyor diye koruma altına almış. Oraya belli bir personel koymuş korumaya çalışıyor. Ben de diyorum ki ben Yürük'üm benim de neslim tükeniyor, beni de koruma altına alın. Yani benim bir yaban keçisi kadar değerim yok mu?

Bir zengine sorsanız para sadet, mutuluk getirmez der. Ama para, parasızlıktan doğan mutsuzluğu, huzursuzluğu da önlüyor. Hayatımız ekonomi. Bu işi devam ettirmemiz için iki tane ana unsur gerekir. Birincisi iyi beğenmezsin ama kardeşim parası iyi bunun. Ben 10-15 sene bu işi yapıyorum evi barkı alayım sonra bırakır kurtulurum dersin ve yaparsın. İkincisi işin parası yerinde değil ama huzuru yerinde. Huzuru-mu bozmayayım diye devam edersin. Dönüp bakıyorsun hayvancılığa ne parası yerinde, ne de huzuru var. Ben bu işi nasıl yapıyorum Ali abi? Acilen önlemlerin alınması lazım.

Hayvanı besliyorum ama satamıyorum, kestirecek yer yok
Keçi yetiştiriyorum. Ana keçi-yi kestirecek yer yok. Bir adam domates üretir, biber, turuncuğl üretir. Fiyatı kötü olabilir ama bir kasa domatesi Kumluca Hal'i'ne götürüp satabilir orası almazsa Finike'ye götürür ama sonunda satar. Ama bizde şöyle bir şey var. Biz malı üretiyoruz ama satamıyoruz. Burada iş yine devlete kalıyor. Hep devletin bir şey istiyoruz gibi görünüyor. Biz devleti babamız olarak görüyoruz. Devlet bize alım garantisi vermedi. Yani devlet demeli ki senin 150 keçinin 75'ine ne olursa olsun ben alım garantisi veriyorum. Demre'ye de açıyorum bir kesimhane ve yılın 365 gün malını yetiştirip getir kestir demesi

lazım. E bize Burdur'dan kasap gelecek de onun arabasına kurban vade-li, yalbaş vade-li malını yükleyeceğim ondan sonra adam parayı ödemeyecek ve sef sefil olacağız.

Bu sorunlar olmasa biz elde ettiğimiz ürünlerle ilgili çalışmalar yaparız. Ama sorunlardan buna sıra gelmiyor. Toroslar'dan taa İzmir'e kadar bu dağlar keçi için uygun. Ama çobanlar işi bırakıyor. Dağlar boşalıyor. Buna çare bulunmazsa yarın bu iş tamamen yok olacak."

Üretici kimyasallar nedeniyle kanser riski ile karşı karşıya
Şerife Sıkıcıoğlu (Demre-sera domatesi üreticisi, 29 yaşında): Girdi maliyetleri çok yüksek olduğu için çiftçi olarak işi eksiklikle yapıyoruz. Tam para kazanacağımız zaman fiyatlarda bir çıkış yaşıyoruz. Geçenlerde domalık biber hasadı yaptım. Ton başına 23 bin lira para kazanacağımı hesaplamışım. Ama o gün fiyat da çok düşüş oldu ve tonda 15 bin lira zararımız var. Bu nedenle girdileri karşılayamaz durumdayız.

Fiyatı kim belirliyor? Biz biberi toptancı haline veriyoruz ve orada kadememiz belirleniyor. Bir gece de ne değişmiş olabilir ki bizim biberin fiyatı bu kadar düşmüş oldu. Bir açıklama bekliyoruz ama açıklamadayok.

İklim değişikliğine bağlı olarak sıcaklıklar artıyor. Biyolojik mücadele yetersiz oluncu veya yapılamazsa herkes kimyasal ilaçlara yöneliyor. Üretici bu kimyasallar nedeniyle kanser riskiyle karşı karşıya kalıyor. Bu nedenle çiftçilere yapın-ma hakkı tanınarak erken emeklilik getirilmesi gerekir. Kadınlarımız ve gençlerimiz sosyal güvencesiz çalıştırılıyor. Buna da çözüm getirilmeli.

Tüketici çok kazandığımızı zannediyor
Emre Çetin (Demre'de biber üreticisi, 24 yaşında): Biz de aileden çiftçiyiz. Biber üretiyoruz. Girdi maliyetleri çok yüksek olduğu için

üretici olarak para kazanamıyoruz. Ama dışardan çok para kazandığımızı zannediliyor. Bizim kademimiz bazen bir gecede değişiyor. Bir anda fiyat değişiyor. Ürünü topluyoruz, almıyoruz. İhracat yok diyorlar. Fiyat düşünce de zarar ediyoruz. Biz de bu işi bırakacak noktaya geldik.

Girdi maliyetleri yüksek oluncu hep eksikse gidiyoruz artıya geçemiyoruz. Para kazanabilsek devam ederiz. Üretmek isteriz. Bizim istediğimiz tek şey emeğimizin karşılığının fiyatlarla yansması. Tüketiciler mikrofön uzatıldığında "biber, domates çok pahalı" diyerek bizim kazandığımızı düşünüyorlar. Ama çok böyle şey. Domates var burada bide 10 lira markette 30 lira. Marketteki 30 lira olan domatesi ben burada ikinci kalite diye satmıyorum. Çürümüş, sapı yok, kurumuş. Bizim çok kazandığımızı düşündükleri için bizi suçluyorlar. Biz 9 dönüme üretim yapıyoruz. Karın tokluğu sağlıyoruz.

Girdi fiyatlarının uykulu olmalı
Orhan Göks (Kumluca, serada domatesi üreticisi, 26 yaşında): Ben sorunlardan çok çözümleri konuş-mak istiyorum. Bizim üretime devam edebilmemiz için girdi fiyatlarının uygun hale getirilmesi lazım. Çünkü yaptığımız işten geçiminizi sağlayamıyorsanız bu iş yapmanın hiçbir anlamı kalmıyor.

Genç çiftçi arkadaşlarımız bu işi yaparken geçimini sağlamak için çalışıyor. Devletin seracılara, sera-yapımında daha fazla destek sağlanması gerekir.

Biz genç üretici olarak ailemizden farklı olarak üretimin, ürünün kalitesi açısından farklı bir yöntem deneyebiliriz. İççilik, ilaçlama konusunda bir tek farklı şeyler yapabiliriz. Ama bir piyasası ne kadar takip ederssek edelim birileri bu piyasayı zaten bilirler. Bir ton domatestin 100 bin lira kazanıyor diye düşündükten yarın cönde de dökülebilirsin.

Bu işi yapmazsak ne yapabiliriz?

Yapmama gibi bir alternatifimiz yok. Bu iş bizi ilerletsin çok para kazanamıyız değil de sadece karnımızı doyursun yarına Allah kerim diyoruz. Çünkü yatırım yapacak bir şey kazanamıyoruz. Bu yıl portakal dalında kaç liraydı. En fazla 5-5,5 lira. Şimdi ben bunu nasıl üretirdim para kazanacağım. Bir evin iki oğluyum, ben evliyim. Arkamdan kardeşim var. Biz bu bahçeden nasıl iki aileyi geçindireceğiz? Bu 12 dönüme sulamasi, ilacı, bakımı, toplanması, gübrelenmesi yazlık, kuşluk ilaç gübre. Birçok giderim var. Bu sene nar ve portakal 280 bin liraya verdim. Yalan yok 180 bin lira masraf yaptım, geriye kalanla gelecek sezona hazırlık mı yapayım, evin ihtiyaçlarını mı karşılayayım, yatırım mı yapayım?"

Özetle, gençler tarımda kalmak, üretim yapmak istiyor. Ancak para kazanacakları bir üretim olsun istiyorlar. Sosyal güvenceleri olsun, asgari geçim sağlayacakları bir yaşam standardı olmasını istiyorlar. Sorunları da çözümleri de biliyorlar. Onları sesine kulak verilmeli. Özel Kumluca Teknokent Koleji Tarım Bölümü öğrencileri ve öğretmenleri de paneli ilgiyle izledi. Konuşmacı ve dinleyici gençleri görünce bir kez daha gençlere tarımı sevdirmek ve üretimde tutmak için daha çok çaba göstermemiz gerektiğini gördük.

ANTALYA TİCARET BORSASI NİSAN AYI MESLEK KOMİTELERİ KARAR VE GÖRÜŞLERİ

1. Meslek Komitesi (Hububat ve Mamülleri Meslek Komitesi)

Hasat dönemi için üreticilerce beklenen buğday taban fiyatı, Ocak-Şubat aylarında ilimiz geneli yağış miktarının düşük seyrettiği ancak özellikle Korkuteli ve Elmalı ilçelerimizde bahar yağışlarının artmasıyla ekimi yapılan buğdayların gelişiminin iyi olduğu,

Deprem bölgesinin ekonomik yönden toparlanmasının tarım ile olacağını ifade eden üyeler bölgede üretimin devamlılığının önemi,

Yem üretimin hayvan sayısındaki %15-17 düzeyindeki azalmaya bağlı olarak %15-20 arasında düştüğü,

Yem sektörünün yaklaşık 8 aydır belirgin bir düzeyde fiyat artırmadığı, bu dönemde yem fiyat artışlarının %5-10 seviyesinde kalmasına rağmen et ve süt fiyat artışlarının önüne geçilemediği, bu durumun et ve süt fiyatlarıyla yem fiyatları arasında bir korelasyon bulunmadığına işaret ettiği, yem sanayinde "Sanayici yemi ucuza imal ederse ucuz satar, pahalıya imal ederse pahalı satar" görüşünün hakim olduğu konularında görüş alış verişinde bulunuldu.

Meslek komitesi üyeleri, 14 Mayıs 2023 Pazar günü birlikte yapılacak olan 13.Cumhurbaşkanı ile 28. Dönem Milletvekili Genel Seçimi sonrası oluşacak hükümetten beklentilerini ifade etmişlerdir.

Üyeler özetle;

Daha gerçekçi ve sürdürülebilir ekonomi politikalarının uygulandığı,

Daha uzun vadeli ve bakan değişiklikleriyle değişmeyen tarım ve hayvancılık politikalarının yürütüldüğü,

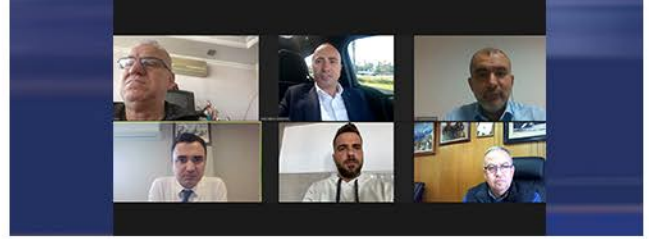
Çiftçinin, köylünün ve üretimin ön planda olduğu, kentten kıra göçün motive edildiği,

Kırsaldaki eğitim, sağlık ve sosyal olanakların artırıldığı bir dönem beklediklerini ifade ettiler.

2. Meslek Komitesi (Çeşitli Mallar Meslek Komitesi)

Meslek komitesi üyeleri, soğan, sarımsak, patates ve saman arz miktarı ile fiyatları hakkında görüş alış verişinde bulundular.

3. Meslek Komitesi (Taze Meyve ve Sebzeciler Meslek Komitesi)

Sezon öncesi domates üreticilerinin daha fazla maddi gelir beklentisi içerisinde bulunduğunu ve bu nedenle domates ekimini artırdığını ancak domates fiyatlarının 6 Şubat 2023 tarihinde Kahramanmaraş merkezli depremler sonrası bölgede tüketimin düşmesine bağlı olarak ve Irak pazarına olan ihracatın azalması nedeniyle gerilediği, bu yıl yaylada domates üretiminin arttığı ve iç piyasada fiyatların ihracatın durumuna göre değişeceği, domateste görülen Tuta Absoluta zararlısının popülasyonunun son dönemde arttığı, yaşanan iklim ve ekim yapılan toprağa göre çeşitlerin veriminde ciddi değişimler görüldüğü, ilimiz domates ihracatının geçen yıla oranla miktar ve değer bazında arttığı,

Örtüaltı üretimde zirai ilaçlar yerine faydalı böceklerin kullanımının artırılmasının gerekliliği, Avrupa başta olmak üzere pazarın kalıntısız ve faydalı böceklerin kullanıldığı ürünleri talep ettiği ve üreticilerin bu konuda daha fazla bilgilendirilmesi gerektiği,

Bankaların kredi kullandırma iştahının azaldığını ve bu durumun sektöre olumsuz etkiye bulunduğu konularında görüş alış verişinde bulunuldu.

Meslek komitesi üyeleri, 14 Mayıs 2023 Pazar günü birlikte yapılacak olan 13.Cumhurbaşkanı ile 28. Dönem Milletvekili Genel Seçimi sonrası oluşacak hükümetten beklentilerini ifade etmişlerdir.

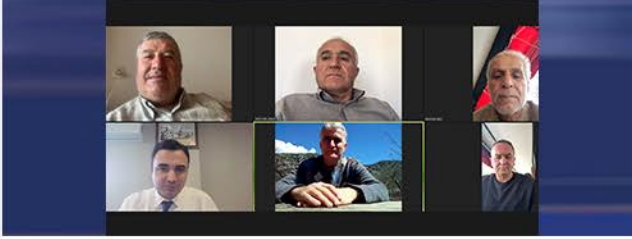
Üyeler özetle;

Yeni kurulacak ve mevcut seraların modernizasyonu için bankalar tarafından kolay, erişilebilir ve üretim tecrübesi olan ehil kişilere kredilerin verildiği,

Kamunun üretim ve ihracat piyasasına müdahale etmediği bir dönem beklediklerini ifade ettiler.

ANTALYA TİCARET BORSASI NİSAN AYI MESLEK KOMİTELERİ KARAR VE GÖRÜŞLERİ

4. Meslek Komitesi (Belirli Bir Mala Tahsis Edilmemiş Gıdaların Ticaretini Yapanlar Meslek Komitesi)

Elma ve armut fiyatlarının gerilemesi nedeniyle tüccarların zarar ettiği,

Süt tozu ve tereyağı ihracatının kontrollü olarak açılması sonrası çiğ süt fiyatlarındaki gerilemenin yavaşladığı ancak mevsimsel kaynaklı çiğ süt miktarlarının artmasıyla fiyatların Mayıs ayının ikinci yarısından itibaren dönemsel olarak gerileyebileceğini tahmin ettikleri,

Deprem bölgesinin pamuklu tekstil üretiminde %15 civarında bir paya sahip olduğu ve bu durumun piyasayı olumsuz etkileyeceği konularında görüş alış verişinde bulunulmuştur.

Meslek komitesi üyeleri, 14 Mayıs 2023 Pazar günü birlikte yapılacak olan 13.Cumhurbaşkanı ile 28. Dönem Milletvekili Genel Seçimi sonrası oluşacak hükümetten beklentilerini ifade etmişlerdir.

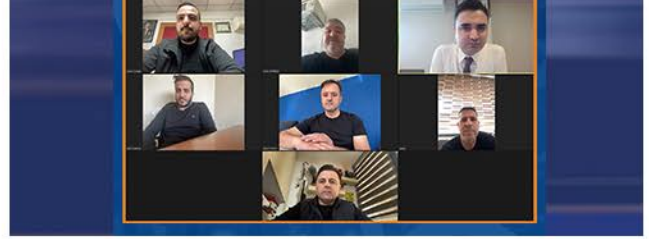
Üyeler özetle;

Tarımsal üretimin devamlılığının sağlanabilmesi için tarım politikalarının yeniden düzenlenmesi ile akaryakıt, gübre, yem, zirai ilaç vb. girdi maliyetlerinin düşürülmesine odaklanılan,

Süt başta olmak üzere gıda ürünleri piyasasının serbest olduğu ve kamunun müdahale etmediği,

Döviz kurunun kamu tarafından baskılanmadığı,

Doğru bir lojistik sistem kurularak Antalya Limanı'nın daha efektif bir hale getirildiği bir dönem beklediklerini ifade ettiler.

5. Meslek Komitesi (Canlı Hayvan ve Et Ticareti Meslek Komitesi)

Girdi maliyetleri, çiğ süt fiyatları ile inek kesimlerinin et üretimine ve fiyatlarına etkisi,

Canlı hayvan ithalatının önümüzdeki 6-7 aylık dönemde üretime etkisi, Karkas et fiyatlarının ilimizde büyükbaşta 215-220 TL/kg küçükbaşta ise 205-210 TL/kg düzeyinde bulunduğu,

Et entegre tesisinde yapılacak bakım ve onarım çalışmalarının canlı hayvan kesimlerine etkileri değerlendirerek çalışmaların bir an önce tamamlanmasının ve ticaret erbabının tadilatın zarar görmemesi gerektiği,

konularında görüş alış verişinde bulunulmuştur.

Meslek komitesi üyeleri, 14 Mayıs 2023 Pazar günü birlikte yapılacak olan 13.Cumhurbaşkanı ile 28. Dönem Milletvekili Genel Seçimi sonrası oluşacak hükümetten beklentilerini ifade etmişlerdir.

Üyeler özetle;

üretimin devamlılığının sağlanabilmesi için hayvancılık politikalarının yeniden düzenlenmesi ile akaryakıt, gübre, yem, hayvansal ilaç vb. girdi maliyetlerinin düşürülmesine odaklanılan,

Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğü (TİGEM) başta olmak üzere ilgili kurumların verimli hayvan ırklarının geliştirdiği ve yaygınlaştırdığı,

Ziraat Bankası aracılığıyla hayvansal üretime yönelik verilen kredi tutarlarının artırılarak işin ehli olan kişilere kolay erişilebilir bir biçimde verildiği,

Kırsal yaşamının ve kırsalda sunulan kamu hizmetlerinin kalitesinin artırıldığı bir dönem beklediklerini ifade ettiler.

ANTALYA TİCARET BORSASI NİSAN AYI MESLEK KOMİTELERİ KARAR VE GÖRÜŞLERİ

6. Meslek Komitesi (Çiçekçiler Meslek Komitesi)

Kesme çiçek üretim alanının artması ve arz miktarındaki değişimlerin iç ve dış piyasadaki fiyatlara etkileri ile diğer sektörel konularda görüş alışverişinde bulunmuşlardır.

Meslek komitesi üyeleri, 14 Mayıs 2023 Pazar günü birlikte yapılacak olan 13.Cumhurbaşkanı ile 28. Dönem Milletvekili Genel Seçimi sonrası oluşacak hükümetten beklentilerini ifade etmişlerdir. Üyeler özetle;

Tarım Kanunu'na göre çiftçiye, milli gelirin yüzde 1 olan payın destek olarak verildiği,

Tarımda kullanılan akaryakıt, elektrik ve su ile zirai karantina ücretlerinde indirimle gidildiği,

Tarıma özel bir sosyal güvenlik modelinin geliştirildiği,

Hazine arazilerinin tarım sektöründe faaliyet gösteren tecrübe sahibi kişilere tahsis edildiği,

Yabancı işçilerin çalışma izni problemlerinin çözüldüğü, Tarım envanterinin çıkarıldığı,

Tarımsal tedarik platformunun oluşturularak maliyetlerin düşürüldüğü,

Güneş enerji santralleri kurulumunda tarımsal üretim yapan işletmelere sözleşme gücünün iki katı yerine tamamının kamuya satışının yapılabildiği,

Tarımsal ürünlerin havayolu ile taşınmasına özel bir yaklaşımın sergilendiği,

Tarım ve Orman Bakanlığı'nda süs bitkileri ile ilgili işlemlerin daha hızlı ilerlemesi ve teknik sorunların daha kolay çözülmesi için Süs Bitkileri Dairesi'nin kurulduğu bir dönem beklediklerini ifade ettiler.

7. Meslek Komitesi (Aromatik Bitkisel Ürünler ile Reçel ve Pekmezçiler Meslek Komitesi)

Reçel, pekmez vb. ürünlerin fiyat artışının durduğu,

Turizm sezonu hareketliliğinin başladığını ve iyi bir sezon geçireceğini tahmin ettikleri,

Pirolizidin alkaloidleri (PA) tohumu olmayan ürün bulmakta zorlandığı ve son dönemde piyasada fiyatların PA'lı ya da PA'sız olarak oluştuğu,

Mart ve Nisan ayında yağın yağmurlar sonrası ürün rekoltesinin iyi düzeyde olacağını tahmin ettikleri,

Mevcut döviz kurunun baskılanmaya devam ettiği ve bu durumun ihracatçıları zorladığı,

Bankaların kredi verme iştahının kesildiği ve ticaret erbabı ile ihracatçıların krediye erişimlerinin zorlaşmasının piyasaya etkileri,

Isparta ve civarında gül sezonunun başladığı, aybaşında yaşanan soğukların az da olsa bitkileri olumsuz etkilediği ve piyasanın bu yıl hareketli geçeceğini tahmin ettikleri,

konularında görüş alışverişinde bulunuldu.

Keçiboynuzu fiyatlarının son dönemde fahiş biçimde yükseldiği ve fiyatlarının 3'te 1'i seviyesine gerilediğini, uzun yıllar dünyadaki keçiboynuzu çekirdek fiyatlarının 1.500-2.000 Euro düzeyinde olduğunu ancak fiyatların son dönemde çok hızlı bir biçimde 50.000 Euro seviyesine yükseldiğini ve ardından 20.000 Euro seviyesine gerilediğini ifade etmişlerdir. Üyeler, keçiboynuzu çekirdeğinin piyasa değerinin 5.000-6.000 Euro seviyesinde olması gerektiği hususunda görüş alışverişinde bulunuldu.

Meslek komitesi üyeleri, 14 Mayıs 2023 Pazar günü birlikte yapılacak olan 13.Cumhurbaşkanı ile 28. Dönem Milletvekili Genel Seçimi sonrası oluşacak hükümetten beklentilerini ifade etmişlerdir. Üyeler özetle;

Ekonomik öngörülebilirliğin arttığı,

İş hayatını destekleyici ve sürdürülebilir politikaların olduğu,

Döviz kurlarında spekülasyon hareketlerinin olmadığı,

Enflasyonun düşük olduğu,

Kırsaldaki yaşam kalitesinin yükseldiği ve kırdan kente göçün olmaması için eğitim, sağlık ve sosyal olanakların artırıldığı bir dönem dilediklerini ifade ettiler.

ATB MART - NİSAN AYLARI İŞLEM HACİMLERİ

MADDELER	MART 2023 (TL)	NİSAN 2023 (TL)
Hububat	30.591.241,54	44.970.148,03
Hububat Mamülleri	758.464,96	1.473.466,59
Bakliyat	2.869.298,75	2.690.338,44
Yağlı Tohumlar	1.705.802,11	22.692.477,70
Bitkisel Yağlar	-	13.727.708,82
Küspeler	911.866,60	289.540,00
Hayvansal Yağlar	15.079.045,37	42.535.017,58
Yaş Sebzeler	345.667.036,29	391.212.541,27
Hayvansal Gıda Maddeleri	317.522.374,64	434.041.107,85
Kuru Meyveler	5.731.546,15	7.985.297,11
Yaş Meyveler	247.430.212,06	175.046.893,90
Orman Mahsülleri	25.271.906,82	25.424.543,39
Tekstil Hammaddeleri	192.764.681,33	10.267.640,77
Kasaplık Canlı Hayvan Et ve Mam.	27.047.675,81	39.613.693,01
Büyükbaş Hayvan Eti	56.604.361,12	102.897.396,60
Küçükbaş Hayvan Eti	7.473.635,85	17.304.660,33
Kanatlı Hayvan Etleri	1.938.172,18	2.782.814,78
Su Ürünleri	877.065,15	1.893.334,97
Çeşitli Maddeler	51.400.948,02	65.791.774,10
Meyve Çekirdekleri	-	5.000.980,00
Kasaplık Ham Deriler	2.735.716,5	2.123.726,22
Tekstil Hammaddeleri	22.917.155,88	10.267.640,77
TOPLAM	1.163.343.199,30	1.409.765.101,46

